

Brandweerstatistiek 2009

Verklaring van tekens

.	gegevens ontbreken
*	voorlopig cijfer
**	nader voorlopig cijfer
x	geheim
–	nihil
–	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
o (o,o)	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2010–2011	2010 tot en met 2011
2010/2011	het gemiddelde over de jaren 2010 tot en met 2011
2010/'11	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2010 en eindigend in 2011
2008/'09 –2010/'11	oogstjaar, boekjaar enz., 2008/'09 tot en met 2010/'11

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Druk

OBT bv, Den Haag

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. 088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contact formulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

Prijs: € 17,20 (exclusief verzendkosten)
ISBN: 978-90-357-1780-0
ISSN: 1385-8157
Oplage: 1 930

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen, 2011.
Verveelvoudiging is toegestaan,
mits het CBS als bron wordt vermeld

Voorwoord

De werkzaamheden van de brandweer omvatten een breed terrein: van brandpreventie tot het blussen van branden en het verlenen van hulp aan mensen en dieren in nood. Deze zeventiende editie van de Brandweerstatiek biedt informatie over de repressieve werkzaamheden van de brandweer bij branden en hulpverleningen in het jaar 2009. Daarnaast is er aandacht voor loos alarm, het personeel en de kosten van de brandweer. De preventieve taken van de brandweer vallen buiten het bestek van de Brandweerstatiek.

In 2009 zijn 47 duizend branden geregistreerd, 2 duizend meer dan een jaar eerder. De totale schade als gevolg van deze branden bedroeg 887 miljoen euro, 12 procent minder dan in 2008. Verder kwam de brandweer in 2009 bijna 42 duizend keer in actie voor diverse hulpverleningen, ruim 2 duizend keer minder dan in 2008. De opkomsttijden bij brand zijn in 2009 voor het derde achtereenvolgende jaar licht verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor.

Om de Brandweerstatiek te kunnen maken, is de medewerking van de gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen onmisbaar. Ook in 2009 hebben de korpsen zich ingezet om gegevens over hun activiteiten aan het CBS te leveren. Alleen hierdoor is het mogelijk een landelijk overzicht te geven van de werkzaamheden van de brandweer en de ontwikkelingen daarin. Het CBS is de brandweerkorpsen die gegevens hebben aangeleverd, dan ook zeer erkentelijk voor de door hen geleverde inspanningen.

Directeur-Generaal van de Statistiek,
Drs. G. van der Veen

Samenvatting

In 2009 zijn bij de brandweer 156,5 duizend meldingen binnengekomen, een daling met 1 procent in vergelijking met voorgaand jaar. Het betreft bijna 110 duizend brandmeldingen en 47 duizend verzoeken tot hulpverlening. Van het totaal aantal meldingen waren 68 duizend loos.

Het aantal geregistreerde branden is gestegen van 45 duizend in 2008 tot 47 duizend in 2009. Dat komt door een toename bij buiten- en kleine binnenbranden. De totale brandschade bedroeg 887 miljoen euro, maar liefst 120 miljoen euro minder dan in 2008, toen de grote brand aan de TU Delft plaatsvond.

De opkomsttijd van de brandweer is in 2009 wederom iets verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. Bij 32,5 procent van de branden was de brandweer binnen acht minuten ter plaatse, tegen 31,7 procent in 2008 en 30,7 procent in 2007.

In 2009 vielen 57 doden door brand, 40 minder dan voorgaand jaar. In dat jaar waren echter relatief veel doden te betreuren in vergelijking met andere jaren.

Naast de vele brandmeldingen heeft de brandweer in 2009 bijna 42 duizend terechte verzoeken om hulpverlening ontvangen. Dat zijn er bijna 2100 minder dan in 2008. Hiermee is 2009 een gemiddeld jaar voor wat betreft het aantal hulpverleningen van de afgelopen tien jaar.

In 2009 hebben de Nederlandse brandweerkorpsen de meeste hulpverleningen verricht in de maand mei: het ging toen om 4700 hulpverleningen, waarvan een kwart op 26 mei. Tijdens de nacht van 25 op 26 mei trokken zware buiencomplexen over een groot deel van het land en veroorzaakten daarbij grote overlast en schade.

In totaal waren op 1 januari 2010 ruim 31 duizend mensen in dienst bij de verschillende gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen: 27,1 duizend brandweerlieden werkzaam in een brandweerrang en 3,9 duizend overige personeelsleden. Van de brandweerlieden was bijna 80 procent vrijwilliger en bijna 95 procent man. Onderverdeeld naar rangniveau behoorde iets meer dan 73 procent van de brandweerlieden tot het lagere personeel, iets meer dan 22 procent tot het middelbaar en bijna 5 procent tot het hoger personeel.

De kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding kwamen in 2009 uit op bijna 1,1 miljard euro. Dat is 7 procent meer dan een jaar eerder. De gemeentelijke kosten voor brandweer en rampenbestrijding nemen jaarlijks toe: in 2009 waren deze kosten ruim twee keer zo hoog als in 2000. De gemiddelde kosten per inwoner waren in 2009 gemiddeld 66 euro en per uitruk gemiddeld 7,2 duizend euro.

Inleiding

De brandweer speelt een belangrijke rol bij de zorg voor veiligheid. In de eerste plaats door het blussen van branden, maar ook door het verlenen van (technische) hulp, bijvoorbeeld bij verkeersongelukken en rampen.

De brandweer was tot kort geleden in heel Nederland een gemeentelijke taak en iedere gemeente had een eigen gemeentelijke brandweer. Langzamerhand ontstonden er steeds meer gezamenlijke brandweerkorpsen waarin meerdere gemeenten samenwerkten. Daarnaast werkten korpsen samen in regionale brandweerkorpsen om onderlinge afstemming te bevorderen. Deze regionale korpsen namen ook taken op zich die op gemeentelijk niveau moeilijk waren uit te voeren.

Sinds duidelijk is geworden dat de Wet op de Veiligheidsregio's per 1 oktober 2010 in werking zou treden, brengen steeds meer gemeenten hun brandweertaken onder bij de veiligheidsregio's. Dit is een samenwerkingsvorm van gemeenten in een regio, die gezamenlijk de hulpverlening door brandweer, ambulancediensten, politie en gemeentelijke diensten regelt. Uiteindelijk zullen alle brandweertaken door de veiligheidsregio's worden overgenomen.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beschikt over brand(weer)gegevens vanaf het jaar 1933. Informatie over de brandweer verschaft inzicht in de rol die zij speelt binnen de samenleving. Dit is van belang voor het brandweerveld zelf, maar zeker ook voor bestuur, beleid en wetenschap.

De voorliggende publicatie, de Brandweerstatiek 2009, zou oorspronkelijk eind oktober 2010 verschijnen. De verwerking van de gegevens die zijn aangeleverd door de brandweerkorpsen, vroeg echter meer tijd dan voorzien. De publicatie van de Brandweerstatiek 2009 is daarom enkele maanden uitgesteld. Daarbij geldt dat de cijfers over 2009 voorlopig zijn en bij publicatie van de cijfers over 2010 definitief worden gemaakt.

In deze publicatie worden gegevens over de brandweer betreffende het jaar 2009 weer gegeven. Hierbij zijn voor 2009 helaas geen cijfers over branden en hulpverleningen beschikbaar voor Noord-Holland en Flevoland en zijn er geen gegevens naar inwoneraantal van gemeenten beschikbaar. Ook gegevens over woningbranden zijn dit jaar niet in de publicatie opgenomen. De respons van de brandweerkorpsen in deze provincies en de kwaliteit van de aangeleverde gegevens waren namelijk onvoldoende om tot betrouwbare cijfers te kunnen komen. In de totaalcijfers voor Nederland zijn de provincies Noord-Holland en Flevoland wel meegerekend.

Hoofdstuk 1 van de publicatie gaat in op de brandmeldingen en meldingen voor hulpverlening door de brandweer die zijn binnengekomen. Hoofdstuk 2 en 3 behandelen

respectievelijk de branden en hulpverleningen door de brandweer. In hoofdstuk 4 komt de personele bezetting van de brandweer aan de orde. Hoofdstuk 5 ten slotte, beschrijft de kosten die gemeenten maken voor brandweer en rampenbestrijding.

Deze publicatie is gratis te downloaden in pdf-formaat via de CBS-website (www.cbs.nl). De cijfers over de beschreven onderwerpen zijn kosteloos te raadplegen via Statline, de elektronische databank van het CBS op www.cbs.nl. In veel gevallen kan het CBS op aanvraag ook meer gedetailleerde informatie verschaffen. Inlichtingen hierover zijn te verkrijgen bij de infoservice van het CBS (e-mail: infoservice@cbs.nl of telefoon: 088 570 70 70).

Inhoud

	Voorwoord	3
	Samenvatting	5
	Inleiding	7
1.	Meldingen	13
	1.1 Kerninformatie	14
	1.2 Meldingen	15
	1.3 Loos alarm	17
2.	Branden	23
	2.1 Kerninformatie	25
	2.2 Aard van de brand	26
	2.3 Uitruktijden, rijtijden en opkomsttijden	27
	2.4 Objecten en oorzaken van buiten- en binnenbranden	31
	2.5 Directe financiële schade door brand	33
	2.6 Slachtoffers en reddingen bij brand	36
3.	Hulpverlening	39
	3.1 Kerninformatie	40
	3.2 Aard van de hulpverlening	42
	3.3 Slachtoffers, reddingen en eerste hulp	45
4.	Personeel van de gemeentelijke en regionale brandweer	51
	4.1 Kerninformatie	53
	4.2 Personeel, werkzaam in een brandweerrang	53
	4.3 Overig personeel van de brandweer	56
5.	Kosten van de brandweer	61
	5.1 Kerninformatie	62
	5.2 Gemeentegrootte	63
	5.3 Korpssamenstelling en stedelijkheid	64

Bijlagen	67
A Statistische bijlage	68
B Veiligheidsregio's in oprichting op 1 januari 2010	79
C Enquêteformulier branden	80
D Enquêteformulier hulpverlening	82
E Enquêteformulier personeel	84
Auteursvermelding	85

Meldungen

1

Meldingen

1.1 Kerninformatie

1.2 Meldingen

1.3 Loos alarm

De verzoeken om assistentie die de brandweer ontvangt (de meldingen), zijn onder te verdelen in *brandmeldingen* en *hulpverleningsmeldingen*. Van een brandmelding is sprake, wanneer er bij het brandweerkorps al dan niet via een meldkamer, een verzoek binnen komt om een brand te blussen en de gevolgen te beperken. Dit soort meldingen komt vaak binnen via een automatische brandmeldinstallatie (BMI). Van een *hulpverleningsmelding* is sprake, wanneer het een verzoek betreft voor het verrichten van werkzaamheden ter beperking en bestrijding van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen.

In paragraaf 1.1 wordt de kerninformatie over de verschillende meldingen gepresenteerd en in paragraaf 1.2 worden ze nader belicht. Zowel bij een melding van brand als een melding voor hulpverlening kan sprake zijn van loos alarm. Loos alarm is een al dan niet opzettelijke melding zonder dat er brand of reden voor hulpverlening is.

In dit hoofdstuk gaat het alleen om meldingen die door een uitrukpost ontvangen zijn. Meldingen die wel bij een regionaal meldpunt zijn binnengekomen, maar niet aan de brandweer doorgegeven, zijn niet in de cijfers betrokken. De brandweerkorpsen vullen de gegevens van een binnengekomen melding in op het brand- of hulpverleningsrapport (zie bijlage C en D) en leveren deze op elektronische wijze aan het CBS.

Niet alle gemeenten leveren echter (continu) gegevens aan. Daarom heeft het CBS een methode ontwikkeld om de niet ontvangen brand- en hulpverleningsrapporten te schatten en deze toe te voegen: voor korpsen die één of meerdere maanden niets of niet alle meldingen rapporteren, worden gegevens toegevoegd aan de hand van rapportages uit gemeenten die vergelijkbaar zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met het inwonertal, de mate van stedelijkheid van de gemeente, de maand en het type en de aard van de brand- of hulpverleningsmelding. In 2009 is 30 procent van het totale aantal brand- en hulpverleningsmeldingen geschat.

1.1 Kerninformatie

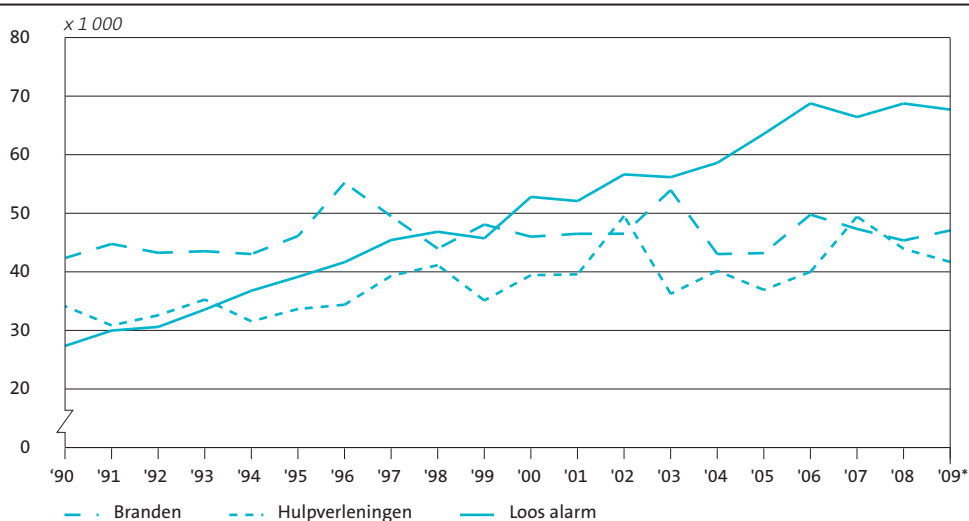
In 2009 zijn bij de brandweer 156,5 duizend meldingen binnengekomen: bijna 110 duizend brandmeldingen en 47 duizend verzoeken tot hulpverlening. Het totale aantal meldingen is met 1 procent gedaald ten opzichte van 2008. Dit komt door een daling van het aantal verzoeken om hulpverlening (-4 procent). Het aantal brandmeldingen is praktisch gelijk gebleven (zie ook A1.1.1 in de statistische bijlage).

Ook in 2009 ging het bij een groot deel van de meldingen om loos alarm. In totaal ontving de brandweer in 2009 bijna 68 duizend loze meldingen, waarvan het merendeel uit loze

brandmeldingen bestond. Loos alarm maakte daarmee 43 procent uit van het totale aantal meldingen. Al een aantal jaren ligt het aandeel loze alarmeringen rond hetzelfde niveau.

Het aantal brandmeldingen is met bijna 110 duizend ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Daarbij bestond 57 procent van de brandmeldingen in 2009 uit loos alarm. Er komen al lange tijd meer loze brandmeldingen binnen dan meldingen van daadwerkelijke branden. In 2009 was 85 procent van de loze brandmeldingen afkomstig van een brandmeldinstallatie (BMI).

1.1.1 Meldingen naar type

Bron: CBS.

1.2 Meldingen

In 2009 kwamen in totaal 156,5 duizend brandmeldingen en verzoeken om hulpverlening (hulpverleningsmeldingen) bij de brandweer binnen, 1 procent minder dan in het voorgaande jaar. Dat komt overeen met 9,5 per duizend inwoners, waarvan 4,1 loze brandmeldingen of een onterecht verzoek om hulpverlening per duizend inwoners. (zie ook A.1.2.1). Zuid-Holland kende relatief veel meldingen (meer dan 12 per duizend inwoners), bijna twee keer zoveel als Friesland.

In 2009 heeft de brandweer bijna 110 duizend brandmeldingen ontvangen, waarvan 57 procent loze meldingen. Het aantal brandmeldingen is gelijk gebleven ten opzichte van 2008. Er zijn in 2009 iets meer branden en iets minder loze meldingen geregistreerd. Het aantal schoorsteenbranden is met 1,9 duizend gelijk gebleven. Schoorsteenbranden maken in 2009 slechts 1,8 procent uit van alle ontvangen brandmeldingen. In ruim 14 procent van alle brandmeldingen in 2009 was een binnenbrand uitgebroken en bij 27 procent van de brandmeldingen was sprake van een daadwerkelijk uitgebroken buitenbrand.

1.2.1 Brandmeldingen naar type en aard, 2009*

	Totaal	Geen loos alarm					Loos alarm	
		totaal	schoorsteen- branden	buitenbrand	kleine binnenbrand	(middel) grote binnenbrand		
Meldingen (x 1 000)	109,6	47,1	1,9	29,7	12,9	2,5	62,5	
Meldingen (%)	100	43,0	1,8	27,1	11,8	2,3	57,0	

Bron: CBS.

Het aantal hulpverleningsmeldingen is licht gedaald, van bijna 49 duizend in 2008 tot 47 duizend in 2009. Dit komt waarschijnlijk door de weersomstandigheden: in 2009 was weinig sprake van noodweer. Van de binnengekomen meldingen bestond 11 procent uit loos alarm. Daarnaast had 47 procent van de meldingen voor hulpverlening betrekking op werkzaamheden in of aan gebouwen en 42 procent op werkzaamheden buiten gebouwen. Voorgaand jaar waren er juist meer hulpverleningen buiten gebouwen.

1.2.2 Meldingen voor hulpverlening naar type en aard, 2009*

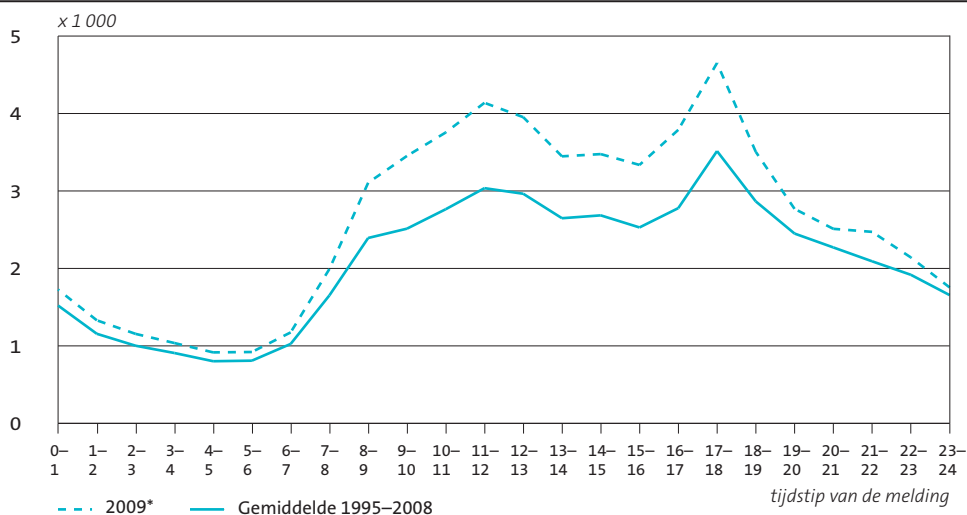
	Totaal	Geen loos alarm			Loos alarm	
		totaal	gebouwen	geen gebouwen		
Meldingen (x 1 000)	46,9	41,7	21,9	19,8	5,2	
Meldingen (%)	100	88,9	46,7	42,2	11,1	

Bron: CBS.

Qua tijdstip op de dag was het aantal brandmeldingen tussen 5 en 6 uur 's middags het hoogst. Dit wordt veroorzaakt door een piek in het aantal loze meldingen rond dit tijdstip. Ook in de voorgaande jaren was dit zichtbaar (zie 1.2.3). Bij de hulpverleningen was er

sprake van een kleine piek in de middaguren (tussen 14.00 en 18.00 uur). Ook valt op dat er 's nachts veel minder meldingen binnen kwamen dan overdag.

1.2.3 Loos alarm bij brandmeldingen naar tijdstip van de melding

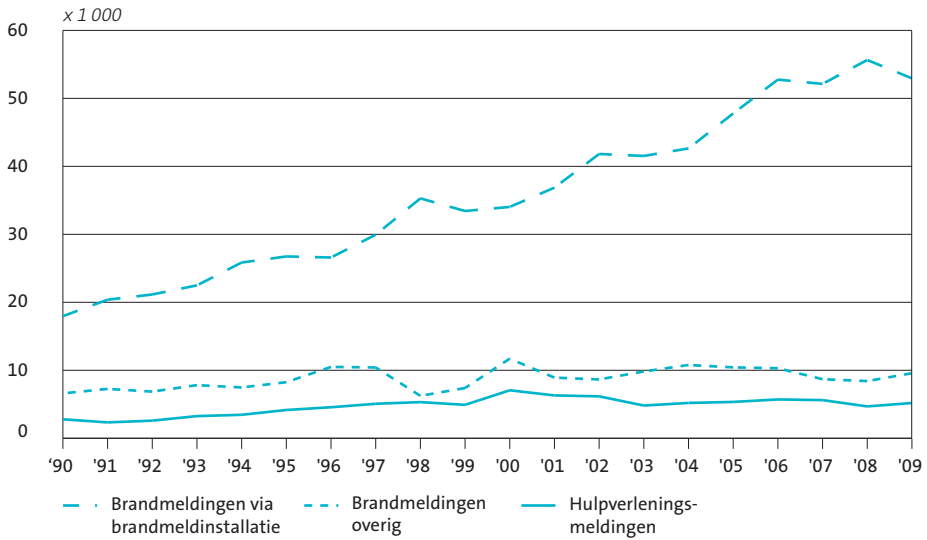
Bron: CBS.

1.3 Loos alarm

In 2009 was 43 procent van de brand- en hulpverleningsmeldingen een loos alarm. Bij brandmeldingen ging het veel vaker om een loos alarm (57 procent) dan bij meldingen voor hulpverlening (11 procent). Sinds de jaren '90 is het aandeel loze alarmeringen vrijwel continu gestegen, maar de laatste vijf jaar blijft het vrij constant. Net zoals bij het totale aantal hulpverleningsmeldingen geldt ook bij de loze meldingen dat in Zuid-Holland de meeste meldingen per duizend inwoners zijn geregistreerd en in Friesland de minste.

Het aantal loze brandmeldingen via een brandmeldinstallatie (BMI) is met 53 duizend licht gedaald ten opzichte van 2008 (-5 procent). Maar nog altijd maakten in 2009 loze meldingen via een BMI het grootste deel uit van de loze brandmeldingen: 85 procent van de loze brandmeldingen kwam dat jaar binnen via een BMI. Daarbij was net als voorgaand jaar sprake van twee pieken: rond het middaguur en rond 5 uur 's middags. In 32 procent van de gevallen van loos alarm via een BMI was de oorzaak gelegen in brandgevaarlijke

1.3.1 Loos alarm bij branden en hulpverlening

Bron: CBS.

1.3.2 Loos alarm naar aard

	Totaal	Branden	Hulpverlening
	<i>x 1 000</i>		
1995	39,2	35,0	4,2
2000	52,8	45,7	7,1
2005	63,6	58,2	5,3
2007	66,4	60,8	5,6
2008	68,7	64,1	4,7
2009*	67,7	62,5	5,2
Groningen	1,7	1,6	0,1
Friesland	1,5	1,4	0,1
Drenthe	2,0	1,9	0,1
Overijssel	4,6	4,5	0,2
Flevoland ¹⁾	.	.	.
Gelderland	7,0	6,8	0,3
Utrecht	5,0	4,7	0,3
Noord-Holland ¹⁾	.	.	.
Zuid-Holland	18,1	16,3	1,8
Zeeland	1,2	1,2	0,0
Noord-Brabant	9,4	8,9	0,4
Limburg	4,8	4,5	0,3

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

1.3.3 Brandmeldingen via brandmeldinstallaties

	Totaal	Geen loos alarm	Loos alarm		wv. ten gevolge van		
					werkzaamheden	storing-apparatuur	andere oorzaak
	x 1 000			%			
1995	28,5	1,8	26,7	15	36	49	
2000	36,0	2,0	34,0	15	27	58	
2005	50,8	3,0	47,8	16	19	65	
2007	55,1	3,0	52,1	16	16	68	
2008	58,9	3,3	55,6	18	15	67	
2009 *	58,0	5,1	52,9	17	15	69	
	%						
2009 *	100	8,7	91,3				

Bron: CBS.

werkzaamheden (zoals lassen) of storing van/in apparatuur. De rest had een andere oorzaak, zoals roken in de buurt van een melder of aanbranden tijdens het bereiden van voedsel.

De gezondheidszorg was in 2009 verantwoordelijk voor 7,5 duizend loze brandalarmeringen via een BMI. Het betreft hier vooral verpleeghuizen. Verder kwamen 8 duizend loze meldingen binnen van brandmelders uit woongebouwen, vooral verzorgingshuizen. Ook bijeenkomstgebouwen, zoals winkelcentra, winkels en warenhuizen, theaters en restaurants, zorgden voor relatief veel valse meldingen via een BMI. In 2009 ging het om 4,6 duizend loze alarmeringen.

Storing van/in apparatuur komt als oorzaak relatief vaak voor in kantoor- en bijeenkomstgebouwen. In bijna zeven van de tien gevallen waarin een BMI ten onrechte afging, was de oorzaak een andere dan storing van/in apparatuur of brandgevaarlijke werkzaamheden. De brandmeldinstallatie ging dan ten onrechte af door bijvoorbeeld stoom als gevolg van douche of bad, door koken of door roken. Vooral in psychiatrische ziekenhuizen en opvangtehuizen zorgde dit er relatief vaak voor dat brandmelders ten onrechte afgingen.

1.3.4 Loos alarm via brandmeldinstallaties naar object en oorzaak, 2009*

	Totaal	w.v. ten gevolge van		
		werkzaamheden	storing apparatuur	andere oorzaak
	<i>x 1 000</i>	%		
Totaal	52,9	17	15	69
Gezondheidszorg	7,5	23	14	63
w.o.				
verpleeghuis	1,2	21	13	66
zwakzinnigeninrichting	0,6	23	13	63
ziekenhuis	0,6	31	14	55
psychiatrisch ziekenhuis	0,5	15	7	78
Woongebouwen	8,0	18	13	69
w.o.				
verzorgingshuis	1,2	18	14	68
gezinsvervangend tehuis	0,8	19	10	70
opvangtehuis	0,6	17	8	75
Bijeenkomstgebouw (ontmoeting, verzamel)	4,6	25	21	54
Logiesgebouw	2,9	19	13	68
w.o. hotel, motel	1,0	23	12	65
Kantoorgebouw	2,4	26	27	48
Overig	27,5	13	13	74

Bron: CBS.

Branden

2

Branden

2.1 Kerninformatie

2.2 Aard van de brand

2.3 Uitruktijden, rijtijden en opkomsttijden

2.4 Objecten en oorzaken van buiten- en binnenbranden

2.5 Directe financiële schade door brand

2.6 Slachtoffers en reddingen bij brand

In dit hoofdstuk zijn op basis van de brandrapporten gegevens opgenomen over de aard van de brand (paragraaf 2.2), de tijd die verstrijkt tussen de brandmelding en de aankomst van de brandweer op de plaats van de brand (paragraaf 2.3), het object en de oorzaak van brand (paragraaf 2.4) en de schade die branden veroorzaken (paragraaf 2.5). In paragraaf 2.6 wordt melding gemaakt van slachtoffers en reddingen bij brand.

Branden worden naar aard onderscheiden in binnenbranden, buitenbranden en schoorsteenbranden. Een *buitenbrand* is gedefinieerd als een brand in de open lucht waarbij geen gebouwen of opstallen betrokken zijn. *Binnenbranden* vinden plaats in of aan gebouwen en zijn onderverdeeld in kleine en grote binnenbranden. Een *grote* en/of *middelgrote brand* is een binnenbrand waarbij de eerst uitgerukte bluseenheid versterking nodig heeft van ten minste één andere bluseenheid. De rubricering van de branden vindt plaats aan de hand van de opgave door de brandweer zelf. In deze publicatie worden de door de brandweer als middelgroot aangeduide binnenbranden tot de grote binnenbranden gerekend.

Het CBS ontvangt van de brandweer per brand gegevens over de eventuele door brand veroorzaakte financiële schade. In een groot aantal gevallen geeft de brandweer echter aan dat er sprake is van financiële schade zonder daarbij het schadebedrag te vermelden. In deze gevallen wordt het schadebedrag door het CBS geschat. Ook wanneer korpsen geen of onvolledige gegevens aanleveren, schat het CBS de ontbrekende informatie bij (zie ook hoofdstuk 1).

Bij de gegevensverzameling wordt bijzondere aandacht besteed aan branden met een hoog schadebedrag. Van de branden met een schade vanaf 1 miljoen euro worden aanvullende gegevens verkregen via de 'Brandbrief' van het Verbond van Verzekeraars. Daardoor is het aannemelijk dat vrijwel alle branden met grote financiële schade bij het CBS bekend zijn.

Ook ontvangt het CBS van de brandweer per brand gegevens over de eventuele geredde personen, gewonden en dodelijke slachtoffers. Er is sprake van een dode door brand indien het slachtoffer binnen zes weken na de brand, als gevolg hiervan, is overleden. Het aantal doden bij brand in 2009 is mede bepaald aan de hand van gegevens over niet-natuurlijke doden, verkregen van het Openbaar Ministerie.

2.1 Kerninformatie

In 2009 zijn 47 duizend branden geregistreerd, bijna 2 duizend meer dan in 2008. Hierbij vielen 57 doden, 40 minder dan in 2008. De in 2009 door branden veroorzaakte totale directe schade bedroeg 887 miljoen euro, 120 miljoen euro minder dan het jaar ervoor.

Er zijn 15,4 duizend binnenbranden uitgebroken, duizend meer dan in 2008. De belangrijkste bij het CBS bekende oorzaak van binnenbranden is een defect aan apparatuur of het verkeerde gebruik ervan (48 %). In bijna een kwart van de gevallen is brandstichting de oorzaak. Branden in woongebouwen vormen 42 procent van alle binnenbranden.

2.1.1 Branden naar aard, per provincie

	Alle branden	Schoorsteen- brand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
<i>x 1 000</i>						
1995	46,1	2,2	30,3	13,6	12,3	1,3
2000	46,0	1,7	30,4	13,9	12,4	1,5
2005	43,2	1,5	28,5	13,1	11,2	1,9
2007	47,3	1,5	31,0	14,8	12,6	2,2
2008	45,4	1,9	29,1	14,4	11,8	2,6
2009*	47,1	1,9	29,7	15,4	12,9	2,5
Groningen	1,5	0,1	1,0	0,5	0,4	0,1
Friesland	1,7	0,2	1,2	0,3	0,2	0,1
Drenthe	1,3	0,1	0,9	0,3	0,3	0,1
Overijssel	3,0	0,2	1,9	0,9	0,7	0,2
Flevoland ¹⁾
Gelderland	5,3	0,3	3,3	1,7	1,4	0,3
Utrecht	3,0	0,1	2,0	0,9	0,7	0,2
Noord-Holland ¹⁾
Zuid-Holland	13,0	0,2	7,5	5,3	4,7	0,6
Zeeland	1,1	0,0	0,8	0,3	0,2	0,1
Noord-Brabant	6,2	0,4	4,1	1,7	1,2	0,4
Limburg	3,1	0,1	2,1	0,8	0,7	0,2

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

Ook het aantal buitenbranden is toegenomen, tot bijna 30 duizend. Net als in de voorgaande jaren, bestonden in 2009 de meeste buitenbranden uit afval- of papierbranden. Meer dan negen van de tien buitenbranden met een bij het CBS bekende oorzaak was het gevolg van brandstichting of vandalisme.

De opkomsttijd van de brandweer is in 2009 wederom iets verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. Bij 32,5 procent van de branden was de brandweer binnen acht minuten ter plaatse, tegen 31,7 procent in 2008 en 30,7 procent in 2007.

De totale schade van alle branden in 2009 bedroeg 887 miljoen euro: maar liefst 120 miljoen euro minder dan in 2008, het jaar dat de grote brand aan de TU Delft plaatsvond. Grote binnenbranden maakten slechts 5 procent uit van het totaal aantal branden, maar toch veroorzaakten zij in 2009 met een schadebedrag van 643 miljoen euro bijna driekwart van alle financiële brandschade.

In 2009 vielen 57 doden door brand, 40 minder dan voorgaand jaar. In dat jaar waren echter relatief veel doden te betreuren in vergelijking met andere jaren. Er vielen in 2009 ongeveer 1 000 gewonden tijdens brand en er werden ongeveer 600 personen gered waarvan 400 door de brandweer.

2.2 Aard van de brand

In 2009 zijn 47 duizend branden gemeld, waarvan 63 procent een buitenbrand betrof, 27 procent een kleine binnenbrand, 5 procent een grote binnenbrand en 4 procent een schoorsteenbrand.

Het aantal branden in 2009 is met 4 procent gestegen in vergelijking met voorgaand jaar. Daarbij vond 28 procent van alle branden plaats in Zuid-Holland.

Het totaal aantal branden in 2009 komt overeen met 286 per 100 duizend inwoners. Zuid-Holland telde relatief veel branden per 100 duizend inwoners, namelijk 374, en de provincie Utrecht met 246 relatief weinig (zie 2.2.1).

Het aantal schoorsteenbranden liep uiteen van 5 per 100 duizend inwoners in Zuid-Holland tot 34 in Friesland.

Het aantal binnenbranden bedroeg 94 per 100 duizend inwoners: 6 procent meer dan in 2008. Relatief veel binnenbranden kwamen voor in Zuid-Holland en weinig in Friesland, respectievelijk 153 en 43 per 100 duizend inwoners.

2.2.1 Branden per 100 duizend inwoners naar aard, per provincie

	Alle branden	Schoorsteen- brand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
1995	299	14	196	88	80	9
2000	290	10	192	88	78	10
2005	265	9	175	81	69	12
2007	289	9	189	90	77	14
2008	276	11	177	88	72	16
2009 *	286	12	180	94	78	15
Groningen	266	15	167	84	67	17
Friesland	257	34	181	43	35	8
Drenthe	257	19	174	65	52	13
Overijssel	270	18	170	82	62	19
Flevoland ¹⁾
Gelderland	264	14	166	84	68	16
Utrecht	246	11	162	73	60	14
Noord-Holland ¹⁾
Zuid-Holland	374	5	216	153	136	17
Zeeland	300	12	216	71	54	17
Noord-Brabant	254	15	170	68	50	18
Limburg	275	10	189	76	60	15

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

Het relatieve aantal buitenbranden is met 2 procent gestegen. Er vonden bijna 2 maal zoveel buitenbranden als binnenbranden plaats. Zuid-Holland en Zeeland zijn provincies met relatief veel buitenbranden: 216 per 100 duizend inwoners, Utrecht kende met 162 per 100 duizend inwoners relatief weinig buitenbranden.

2.3 Uitruktijden, rijtijden en opkomsttijden

De tijd tussen het moment waarop een brand wordt gemeld en het moment dat de brandweer ter plekke aankomt, kan worden gesplitst in uitruktijd en rijtijd. Onder de *uitruktijd* wordt de tijd verstaan tussen het moment van melden van het incident bij de

meldkamer en het moment dat het eerste voertuig de brandweerkazerne verlaat. De *rijtijd* is de tijd die nodig is om van de kazerne naar de plaats van de brand te komen. De *opkomsttijd* is de som van beide tijden. De uitruktijd, rijtijd en opkomsttijd zijn berekend aan de hand van de door de brandweer opgegeven tijdstippen van melding, uitruk en aankomst (afgerond op hele minuten).

De uitruktijden zijn de afgelopen jaren sterk verbeterd. In 2009 was bij 40 procent van de branden de uitruktijd korter dan vier minuten. Drie jaar eerder was dit bij nog geen 31 procent van de branden het geval. Dit is ook terug te zien in de gemiddelde uitruktijd: deze is gedaald van 5,6 minuten in 2006 naar 5,0 minuten in 2009. Dat komt vooral door de afname van de tijd tussen het moment dat een alarmmelding binnenkomt bij de kazerne en het moment van uitruk vanaf de kazerne. Deze bedroeg in 2009 gemiddeld 3,1 minuten, waar dit in 2006 nog 3,5 minuten was.

2.3.1 Branden naar uitruktijd, per provincie

	Totaal	w.v. met een uitruktijd van			
		<2 minuten	2–3 minuten	4–6 minuten	>6 minuten
	x 1 000	%			
1995	46,1	23,1	40,9	29,2	6,8
2000	46,0	17,0	40,6	32,7	9,7
2005	43,2	5,6	25,3	40,3	28,8
2007	47,3	4,8	28,7	39,4	27,1
2008	45,4	5,8	30,8	36,8	26,6
2009 *	47,1	7,5	32,5	36,4	23,7
Groningen	1,5	3,6	23,9	33,3	39,2
Friesland	1,7	5,3	24,8	40,8	29,1
Drenthe	1,3	5,2	20,4	40,1	34,3
Overijssel	3,0	4,3	32,7	37,5	25,5
Flevoland ¹⁾
Gelderland	5,3	4,9	27,9	40,3	26,9
Utrecht	3,0	4,2	27,1	41,3	27,4
Noord-Holland ¹⁾
Zuid-Holland	13,0	11,4	41,2	31,1	16,4
Zeeland	1,1	1,1	9,9	41,0	48,1
Noord-Brabant	6,2	4,4	27,4	44,8	23,5
Limburg	3,1	12,5	33,2	29,9	24,4

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

2.3.2 Branden naar rijtijd, per provincie

	Totaal	ww. met een rijtijd van				
		<4 minuten	4–6 minuten	7–8 minuten	9–10 minuten	>10 minuten
	x 1 000	%				
1995	46,1	50,7	40,2	9,4	4,3	4,2
2000	46,0	46,4	38,2	9,0	3,5	2,9
2005	43,2	42,5	36,4	11,1	4,8	5,2
2006	49,8	40,8	37,2	11,5	4,7	5,8
2007	47,3	39,7	36,2	13,2	5,1	5,9
2008	45,4	38,6	37,1	13,8	4,9	5,6
2009 *	47,1	36,9	35,9	16,2	5,0	6,0
Groningen	1,5	32,6	34,3	19,5	6,5	7,1
Friesland	1,7	42,5	32,0	14,6	4,3	6,6
Drenthe	1,3	29,4	39,7	17,5	5,1	8,3
Overijssel	3,0	35,9	36,4	14,9	5,3	7,5
Flevoland
Gelderland	5,3	39,2	35,0	14,6	5,1	6,1
Utrecht	3,0	36,6	38,5	15,6	4,3	5,0
Noord-Holland
Zuid-Holland	13,0	37,7	36,1	16,5	4,7	4,9
Zeeland	1,1	41,6	35,0	11,4	5,7	6,3
Noord-Brabant	6,2	36,3	36,6	14,2	5,5	7,4
Limburg	3,1	35,1	37,4	15,1	5,9	6,5

Bron: CBS.

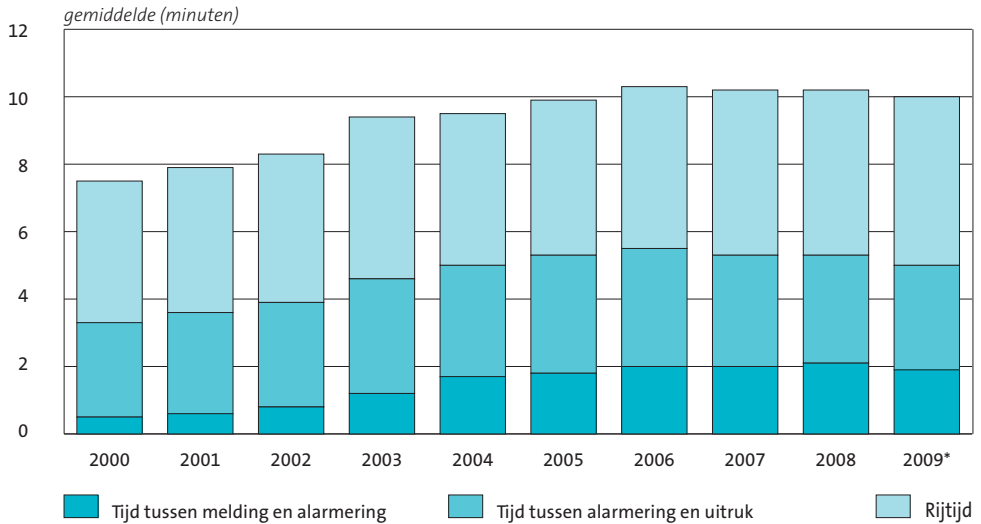
¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

Tussen de provincies zijn zeer grote verschillen zichtbaar in de uitruktijd. In Zuid-Holland is de brandweer bij 54 procent van de branden binnen vier minuten uitgerukt, terwijl dat in Zeeland maar bij 11 procent van de branden het geval is. Waarschijnlijk heeft dit te maken met verschillen in de aard van de branden die in deze provincies voorkomen. Bij woningbranden moet de brandweer namelijk sneller ter plekke zijn dan bij buitenbranden.

In tegenstelling tot de uitruktijden zijn de rijtijden in 2009 toegenomen (zie 2.3.2). In 2009 was bij 27 procent van de branden sprake van een rijtijd van meer dan zes minuten. Bij 6 procent van de branden was zelfs sprake van een rijtijd van meer dan tien minuten. Voorgaand jaar bedroegen deze percentages respectievelijk 24 en 5,6 procent. Ook de gemiddelde rijtijd is iets toegenomen. Het duurde gemiddeld 5 minuten om vanuit de kazerne bij de brand aanwezig te zijn.

Ook de rijtijden liepen tussen de provincies sterk uiteen: in Zeeland was de rijtijd in 77 procent van de gevallen minder dan zes minuten, terwijl dit in Groningen bij slechts 67 procent van de branden het geval was.

2.3.3 Gemiddelde opkomsttijd bij brand

Bron: CBS.

2.3.4 Branden naar opkomsttijd, per provincie

	Totaal	w.v. met een opkomsttijd van				
		<5 minuten	5-7 minuten	8-9 minuten	10-15 minuten	≥ 16 minuten
	x 1 000	%				
1995	46,1	18,3	40,6	18,6	18,9	3,6
2000	46,0	14,8	38,9	21,5	21,8	3,0
2005	43,2	6,4	25,0	22,0	35,4	11,2
2006	49,8	5,6	24,0	21,5	35,9	13,1
2007	47,3	5,6	25,1	21,8	35,3	12,1
2008	45,4	6,1	25,6	21,5	34,6	12,2
2009*	47,1	6,5	26,0	21,6	34,2	11,7
Groningen	1,5	3,6	14,5	18,5	45,3	18,0
Friesland	1,7	7,4	22,5	22,9	33,7	13,6
Drenthe	1,3	4,8	14,5	18,1	45,2	17,4
Overijssel	3,0	5,8	25,0	20,7	35,7	12,8
Flevoland ¹⁾
Gelderland	5,3	5,9	22,1	22,2	38,2	11,5
Utrecht	3,0	3,9	24,9	21,9	37,8	11,4
Noord-Holland ¹⁾
Zuid-Holland	13,0	8,9	32,4	21,2	27,6	9,9
Zeeland	1,1	2,6	13,7	18,6	44,7	20,4
Noord-Brabant	6,2	4,5	24,0	23,8	35,9	11,8
Limburg	3,1	7,4	26,4	21,8	33,6	10,8

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

De totale opkomsttijden zijn door de wederom kortere uitruktijden in 2009 weer licht verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. Bij 32,5 procent van de branden is een opkomsttijd van minder dan acht minuten gerealiseerd (zie 2.3.4). Deze tijd werd bij 43 procent van de binnenbranden gehaald. Bij buitenbranden was dat aandeel met 27 procent veel kleiner (zie A.2.3.1 in de statistische bijlage). De gemiddelde opkomsttijd bij alle branden in 2009 is iets minder dan 10,1 minuten terwijl dit in 2006 nog meer dan 10,3 minuten was. Per provincie zijn er duidelijke verschillen in de opkomsttijd. Nog steeds zijn verreweg het snelst de brandweerlieden in Zuid-Holland ter plaatse: bij 41 procent van de branden was de opkomsttijd minder dan acht minuten. In Zeeland, Groningen en Drenthe variëren deze percentages tussen slechts 16 en 19 procent van de branden.

2.4 Objecten en oorzaken van buiten- en binnenbranden

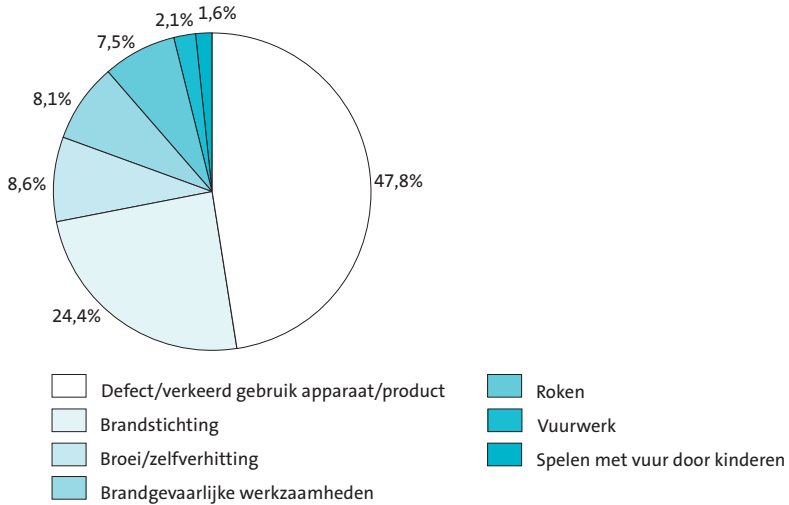
In 2009 hebben meer dan 15 duizend binnenbranden plaatsgevonden. Dat is een toename met 7 procent ten opzichte van 2008.

Van alle binnenbranden in 2009 met een bij het CBS bekend gebouwtype vond bijna 56 procent plaats in woongebouwen. Verder betrof 11 procent objecten in de sector 'industrie, landbouw of veeteelt', 10 procent bijeenkomstgebouwen zoals winkels, restaurants, cafés, bioscopen en sportcomplexen en 9 procent de sector 'gezondheidszorg' (zie A.2.4.1 in de statistische bijlage). Bij een kwart van de binnenbranden is het gebouwtype niet bekend of opgegeven.

Van de binnenbranden waarvan de oorzaak bij het CBS bekend was, werd 48 procent veroorzaakt door defecte apparatuur of verkeerd gebruik ervan. In 2009 was bijna een kwart van de binnenbranden aangestoken en 9 procent had broei of zelfverhitting als oorzaak.

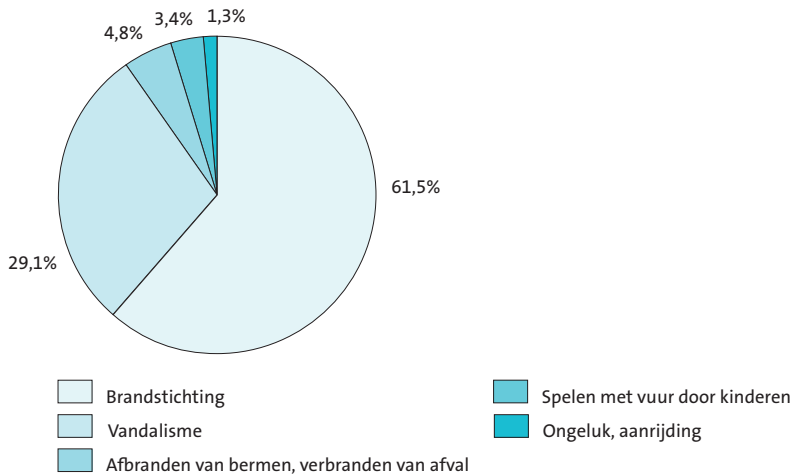
Het aantal buitenbranden in 2009 bedroeg bijna 30 duizend, een kleine toename in vergelijking met het voorgaande jaar. De 11 duizend papier- en vuilcontainerbranden vormden bijna de helft van de buitenbranden waarbij het object bij het CBS bekend was. Het aantal berm-, bos-, heide- en natuurbranden bedroeg 5 duizend, iets meer dan voorgaand jaar. De ontwikkeling van deze branden wordt mede bepaald door klimatologische omstandigheden. In 2008 waren de zomermaanden juli en augustus erg nat. De zomer-

2.4.1 Binnenbranden naar oorzaak (excl. anders/onbekend), 2009*

Bron: CBS.

2.4.2 Buitenbranden naar oorzaak (excl. anders/onbekend), 2009*

Bron: CBS.

maanden van 2009 waren gemiddeld over het land juist vrij droog. Branden in personen- en sloopauto's vormden met 3,8 duizend gevallen ook een belangrijk aandeel in de buitenbranden (17 procent, zie A.2.4.2 in de statistische bijlage).

Bij 91 procent van de buitenbranden waarvan de oorzaak bij het CBS bekend is, werd brandstichting of vandalisme als oorzaak vermeld. Papier- en vuilcontainerbranden werden zelfs in 96 procent van de gevallen aangestoken. Ook bij de berm-, bos-, heide- en natuurbranden waren brandstichting en vandalisme met samen 83 procent veelvoorkomende oorzaken.

2.5 Directe financiële schade door brand

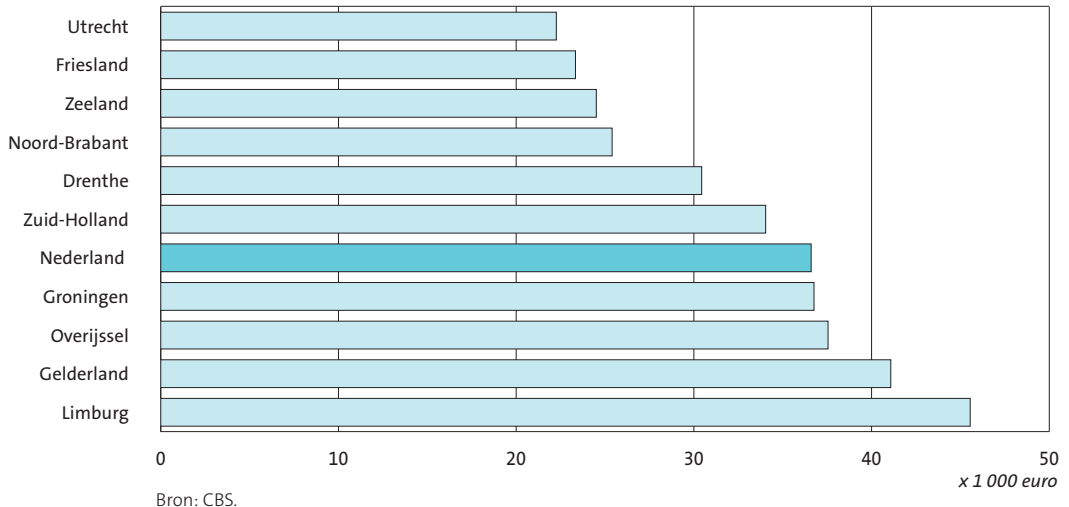
In 2009 was bij 24,2 duizend branden (51 procent) sprake van directe financiële schade. De totale schade bedroeg daarbij 887 miljoen euro, 12 procent minder dan in 2008. De gemiddelde schade lag in 2009, net zoals in 2008, op 37 duizend euro per brand met schade. Een hoge gemiddelde schade per brand kwam voor in de provincie Limburg (45,5 duizend euro). De gemiddelde schade was relatief laag in de provincies Friesland, Utrecht, Zeeland en Noord-Brabant: 22 tot en met 25 duizend euro (zie A.2.5.1 in de statistische bijlage).

Er zijn 105 branden uitgebroken waarbij de schade meer dan 1 miljoen euro bedroeg. De totale schade bij deze branden was met 369 miljoen euro 122 miljoen euro lager dan in 2008. De hoogste schadebedragen in 2009 waren het resultaat van een grote brand in een winkelcentrum in het Limburgse Stein (31,6 miljoen euro), brand in een chemiefabriek in Nijmegen (30 miljoen euro) en een brand in een bedrijfspand voor de productie van instrumenten voor de scheepsvaart in Dordrecht (25 miljoen euro).

De schade bij schoorsteenbranden bedroeg in 2009 gemiddeld 9 duizend euro en bij buitenbranden gemiddeld 6 duizend euro. Kleine binnenbranden veroorzaakten een schade van gemiddeld 23 duizend euro, terwijl bij grote binnenbranden de schade uitkwam op gemiddeld 314 duizend euro.

Het grootste deel van de brandschade in 2009 ontstond bij binnenbranden: het ging om 791 miljoen euro van de 887 miljoen euro.

2.5.1 Gemiddeld schadebedrag per brand met schade, 2009* ¹⁾

¹⁾ Gegevens over Flevoland en Noord-Holland ontbreken wegens onvoldoende respons.

Daarbij kwam 54 procent van de financiële schade bij binnenbranden voor rekening van de sector 'industrie, landbouw of veeteelt', 17 procent kwam voort uit branden in gebouwen waar mensen bijeenkomen zoals winkelcentra, restaurants, theaters en 11 procent uit branden in een woongebouw. De gemiddelde schade was in 2009 bij de sector 'industrie, landbouw of veeteelt' met 456 duizend euro het hoogst van alle gebouwtypen. Ook was de gemiddelde schade bij de bijeenkomstgebouwen relatief hoog: 211 duizend euro.

Bij buitenbranden bedroeg het totale schadebedrag 84 miljoen euro. Hiervan kwam 40 procent voor rekening van personen- en sloopauto's. Bij 27 procent van de buitenbranden met schade ging het om een papier- of vuilcontainer/afvalbak of los afval. Bij deze branden bedroeg de schade gemiddeld 1100 euro. De hoogste gemiddelde schade bij buitenbranden vinden we in de nijverheid/industrie (exclusief chemische industrie): 37 duizend euro per brand met schade.

Meer dan de helft van de branden met schade in 2009 veroorzaakte een geringe schade (minder dan 5 duizend euro). Deze branden vertegenwoordigden bij elkaar nog geen 3 procent van het totale schadebedrag. Daarentegen ontstond bij slechts 1 procent van alle branden met schade een schade van 500 duizend euro of meer. Bij elkaar veroorzaakten deze branden voor 550 miljoen euro aan schade, 62 procent van de totale brandschade in 2009. (zie A.2.5.2 in de statistische bijlage).

2.5.2 Branden naar aard en schade, 2009*

	Branden		Schade	
	totaal	met schade	totaal	gemiddeld per brand met schade
	<i>x 1 000</i>		<i>mln euro</i>	<i>1 000 euro</i>
Schoorsteenbrand	1,9	1,3	12	9,3
Buitenbrand	29,7	14,4	84	5,8
Kleine binnenbrand	12,9	6,4	148	23,0
Grote binnenbrand	2,5	2,0	643	313,8
Totaal	47,1	24,2	887	36,6

Bron: CBS.

2.5.3 Binnen- en buitenbranden met schade naar object, 2009*

	Branden	Schadebedrag		
		totaal		gemiddeld
	<i>x 1 000</i>	<i>mln euro</i>	<i>%</i>	<i>1 000 euro</i>
Binnenbranden met schade				
w.o.				
woongebouwen	3,8	88,2	11,2	23,2
gevangenis, politiecel	0,1	0,1	0,0	0,8
logiesgebouw	0,1	0,7	0,1	7,0
kantoorgebouw	0,1	25,5	3,2	182,2
onderwijsgebouw	0,2	17,8	2,3	118,0
gezondheidszorg	0,3	1,8	0,2	5,1
industrie, landbouw, veeteelt	0,9	430,4	54,4	456,5
stationsgebouw	0,0	0,1	0,0	4,0
bijeenkomstgebouw (ontmoeting, verzamel)	0,7	137,3	17,4	210,6
leegstaand	0,1	11,8	1,5	93,5
Totaal binnenbranden	8,5	790,8	100,0	93,3
Buitenbranden met schade				
w.v.				
papier- vuilcontainer/afvalbak, los afval	3,8	4,1	4,9	1,1
personenauto (incl. sloopauto)	3,0	33,9	40,4	11,1
overige auto's (incl. autobussen)	0,6	12,5	14,9	20,4
schepen, beroepsvaart	0,0	0,5	0,6	14,0
spoorwagematerieel (rollend)	0,0	0,3	0,4	11,9
nijverheid/industrie (excl. chemische industrie)	0,1	2,0	2,4	37,1
andere objecten	6,8	30,5	36,4	4,5
Totaal buitenbranden	14,4	83,8	100,0	5,8

Bron: CBS.

2.6 Slachtoffers en reddingen bij brand

Bij slachtoffers wordt onderscheid gemaakt tussen gewonden en doden. Gewonden zijn personen die ten gevolge van de brand naar een ziekenhuis zijn getransporteerd. Hieronder zijn ook brandweerlieden begrepen die hun werkzaamheden niet hebben kunnen vervolgen. Dodelijke slachtoffers zijn degenen die als gevolg van de brand binnen zes weken zijn overleden.

In 2009 zijn in totaal ongeveer 1 100 personen slachtoffer geworden van brand, waarvan 57 mensen omkwamen. Het aantal doden was met een daling van 41 procent fors lager dan in 2008, maar dat jaar waren relatief veel doden te betreuren. Het aantal gewonden bij brand is met 16 procent gestegen tot ongeveer 1 000.

Verder zijn ongeveer 600 personen bij een brand gered, waarvan 400 door de brandweer.

2.6.1 Slachtoffers en reddingen bij brand

	1995	2000	2005	2007	2008	2009 *
Doden	82	62	67	68	97	57
w.v.						
brandweerpersoneel	3	–	–	–	3	–
anderen	79	62	67	68	94	57
	<i>x 1 000</i>					
Gewonden	1,0	1,2	1,0	0,8	0,9	1,0
w.v.						
brandweerpersoneel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
anderen	1,0	1,2	1,0	0,8	0,9	1,0
Reddingen	1,1	1,0	0,6	0,6	0,9	0,6
w.v. door						
brandweerpersoneel	0,7	0,6	0,4	0,4	0,6	0,4
anderen	0,5	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2

Bron: CBS.

Hulpverlening

3

Hulpverlening

- 3.1** Kerninformatie
- 3.2** Aard van de hulpverlening
- 3.3** Slachtoffers, reddingen en eerste hulp

Naast het bestrijden van branden, verleent de brandweer hulp bij onder andere ongelukken en rampen. Het gaat om werkzaamheden zoals reddingen, bevrijdingen en bestrijding van wateroverlast. Dit hoofdstuk gaat dieper in op hulpverlening door de brandweer. In paragraaf 3.1 wordt de kerninformatie over hulpverleningen door de brandweer gegeven en in paragraaf 3.2 wordt de aard van de hulpverleningen belicht. In paragraaf 3.3 ten slotte, wordt nader ingegaan op eerste hulp aan en redding van slachtoffers.

Per hulpverlening kan de brandweer meerdere werkzaamheden verrichten. Hierdoor kan een optelling in de staten over de afzonderlijke werkzaamheden of activiteiten hoger uitkomen dan het vermelde totaal van het daarbij behorend aantal hulpverleningen (3.2.2 t/m 3.3.1 en A.3.2.1 in de statistische bijlage). De hulpverleningen die in dit hoofdstuk zijn vermeld, zijn exclusief loos alarm.

Het aantal doden bij hulpverleningen door de brandweer in 2009 is mede bepaald aan de hand van gegevens verkregen van het Openbaar Ministerie. Niet alle gemeenten leveren (continu) gegevens aan. Indien nodig, schat het CBS de ontbrekende gegevens bij (zie ook hoofdstuk 1).

3.1 Kerninformatie

Naast de vele brandmeldingen heeft de brandweer in 2009 bijna 42 duizend terechte verzoeken om hulpverlening ontvangen. Dat zijn er bijna 2 100 minder dan in 2008. Vergeleken met de afgelopen tien jaar wijkt 2009 weinig af van het gemiddelde. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat de brandweerkorpsen de door hen verrichte werkzaamheden steeds minder specifiek vermelden: voor verslagjaar 2009 had bijna tweederde deel betrekking op de antwoordcategorieën 'Andere werkzaamheden' of 'Onbekend/niet ingevuld'. Ook de vermelding van het object wordt steeds minder specifiek, doordat ook hier het aandeel 'anders/onbekend' steeds groter wordt.

Het relatieve aantal hulpverleningen kwam voor heel Nederland uit op gemiddeld 253 per 100 duizend inwoners (zie ook A.3.1.1 in de statistische bijlage). In Friesland lag dit aantal met 135 per 100 duizend inwoners verreweg het laagst, terwijl in Zuid-Holland maar liefst 348 hulpverleningen voorkwamen per 100 duizend inwoners.

In 2009 hebben de Nederlandse brandweerkorpsen de meeste hulpverleningen verricht in de maand mei: het ging toen om 4 700 hulpverleningen, waarvan een kwart op 26 mei. Tijdens de nacht van 25 op 26 mei trokken zware buiencomplexen over een groot deel van

3.1.1 Hulpverleningen per provincie

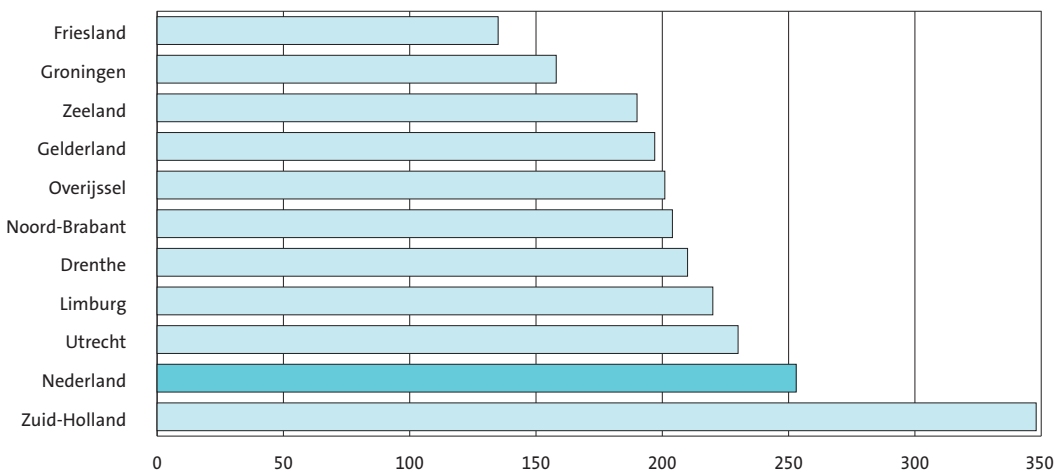
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009*
<i>x 1 000</i>							
Groningen	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	1,1	0,9
Friesland ¹⁾	0,7	1,0	1,0	0,9	1,1	.	0,9
Drenthe	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1	1,2	1,0
Overijssel	1,9	2,0	2,0	2,3	2,8	2,5	2,3
Flevoland ²⁾	0,4	0,7	0,6	0,7	1,2	0,9	.
Gelderland	3,5	4,3	4,1	4,0	4,4	4,5	3,9
Utrecht	1,9	2,8	2,2	2,6	4,0	3,0	2,8
Noord-Holland ^{1) 2)}	6,8	7,1	8,0	9,6	10,7	.	.
Zuid-Holland	8,9	10,9	9,6	10,5	12,9	11,3	12,1
Zeeland	0,4	0,6	0,7	0,6	0,9	0,7	0,7
Noord-Brabant	4,2	5,0	4,5	4,7	6,3	5,6	5,0
Limburg	3,1	3,0	2,3	2,2	3,2	2,5	2,5
Nederland	33,7	39,4	36,9	40,0	49,4	43,9	41,7

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2008 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

²⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

3.1.2 Hulpverlening per 100 duizend inwoners, 2009* ¹⁾

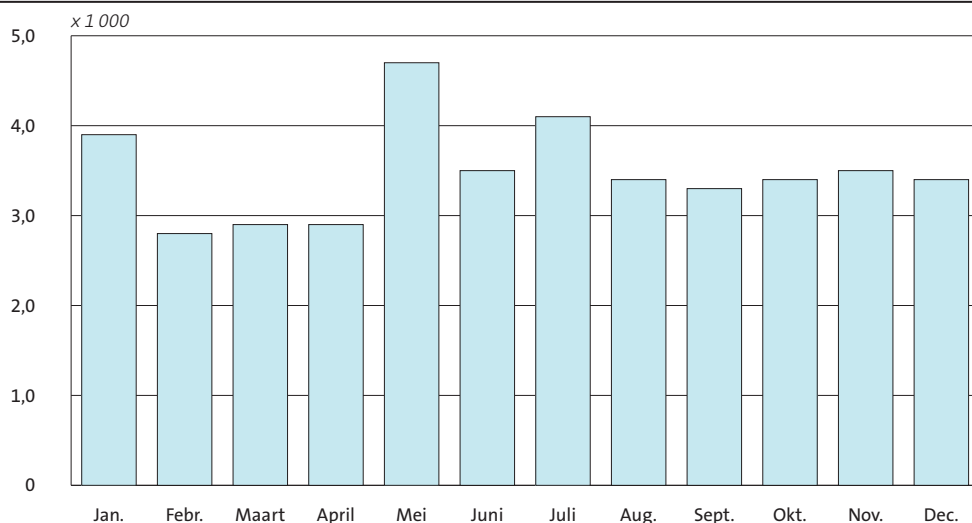

Bron: CBS.

¹⁾ Gegevens over Flevoland en Noord-Holland ontbreken wegens onvoldoende respons.

het land en veroorzaakten daarbij grote overlast en schade (zie ook A.3.1.2 in de statistische bijlage).

3.1.3 Hulpverleningen naar maand, 2009*

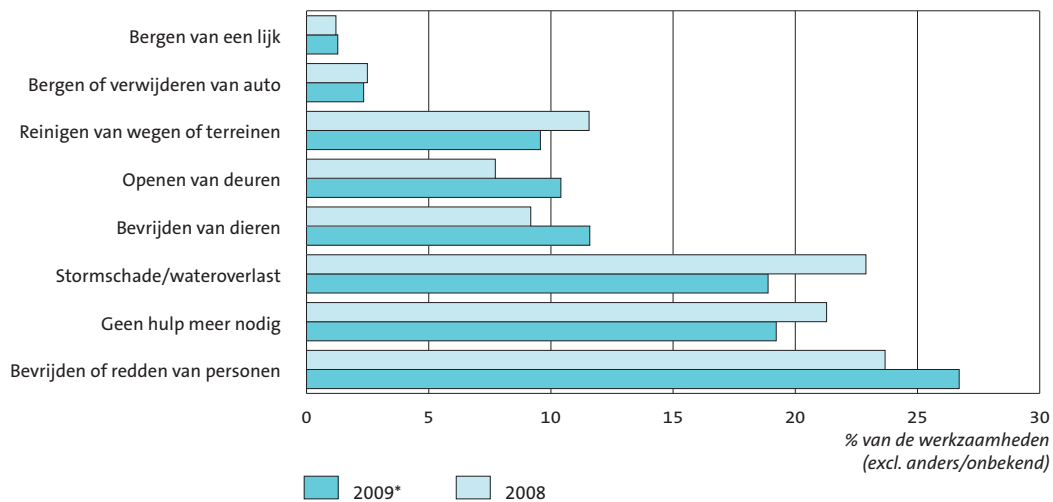
Bron: CBS.

3.2 Aard van de hulpverlening

De bijna 42 duizend terechte verzoeken om hulpverleningen die in 2009 bij de brandweer zijn binnengekomen, zijn onder te verdelen in verschillende soorten werkzaamheden. Zoals eerder opgemerkt, is het aandeel van de categorie “anders/onbekend” de afgelopen jaren steeds sterker toegenomen. In 2009 maakte deze categorie inmiddels bijna twee derde uit van alle opgegeven werkzaamheden. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt de categorie werkzaamheden ‘anders/onbekend’ buiten beschouwing gelaten. De genoemde percentages worden berekend ten opzichte van het totale aantal hulpverleningen exclusief de categorie “anders/onbekend”.

De meest voorkomende soort hulpverlening in 2009 was met 27 procent van de bekende gevallen het bevrijden of redden van personen. Daarnaast had 19 procent betrekking op het bestrijden van wateroverlast of stormschade. Een andere veel voorkomende werkzaamheid (bijna 12 procent) was het bevrijden van dieren (zie ook A.3.2.1 in de statistische bijlage).

3.2.1 Hulpverleningen naar werkzaamheden

Bron: CBS.

3.2.2 Hulpverleningen (gebouwen) naar object en werkzaamheden, 2009* 1)

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Openen van deuren	Bestrijden van wateroverlast/ stormschade	Bevrijden van dieren
	<i>x 1 000</i>	<i>% van de werkzaamheden (excl. anders/onbekend)</i>				
Woongebouwen	12,1	19,0	32,1	22,9	21,5	4,6
Gebouwen chemische industrie	0,1	75,9	3,4	—	13,8	6,9
Gebouwen overige industrie	0,4	30,1	25,2	8,6	27,6	8,6
Werkplaatsen	0,0	9,1	36,4	9,1	18,2	27,3
Winkels	0,6	23,4	20,1	8,6	43,1	4,8
Onderwijs gebouwen	0,2	22,2	16,7	15,3	41,7	4,2
Zieken-, bejaarden-, verzorgingshuis	0,6	14,9	43,6	23,2	17,8	0,4
Horecabedrijven	0,3	18,4	23,2	16,8	37,6	4,0
Andere	2,1	17,4	36,4	16,5	22,1	7,6
Onbekend/niet ingevuld	5,4	19,8	29,8	7,4	20,3	22,7
Totaal	21,9	19,4	31,7	19,0	22,4	7,5

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

Hulpverleningen kunnen plaatsvinden in en aan gebouwen, maar ook in de open ruimte. Van alle hulpverleningen in 2009 had 52 procent betrekking op gebouwen. Het ging daarbij om bijna 22 duizend hulpverleningen, een stijging met 7 procent ten opzichte van vorig jaar. Hiervan vond 55 procent plaats in of aan woongebouwen. In een kwart van de gevallen was het soort gebouw onbekend of niet ingevuld. Voorgaand jaar was dit nog bij 15 procent het geval.

Bij de hulpverlening in of aan woongebouwen bestonden de werkzaamheden van de brandweer voor een belangrijk deel uit het bevrijden of redden van personen (32 procent), het openen van deuren (23 procent) en het bestrijden van wateroverlast en stormschade (22 procent).

3.2.3 Hulpverleningen (geen gebouwen) naar object en werkzaamheden, 2009* 1)

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwijderen van auto's e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bestrijden van wateroverlast/stormschade	Bevrijden van dieren	Bergen van een lijk
	<i>x 1 000</i>	<i>% van de werkzaamheden (excl. anders/onbekend)</i>							
Woonschip	0,1	9,5	4,8	–	–	–	61,9	14,3	9,5
Wegen, straten, bermen en terreinen	6,9	16,9	6,6	1,1	33,7	1,1	32,3	7,8	0,4
Personenauto	4,0	20,6	54,4	9,3	9,4	3,0	0,8	0,5	2,0
Andere motorvoertuigen	0,6	17,5	43,0	19,1	17,1	1,6	0,4	–	1,2
Spoorwegmateriaal	0,2	25,4	15,9	6,3	22,2	–	–	–	30,2
Scheepvaart	0,2	32,4	29,7	5,4	–	–	27,0	–	5,4
Opslagterreinen	0,1	40,0	40,0	–	–	–	20,0	–	–
Water	1,6	25,1	11,6	3,9	0,1	–	2,5	50,9	5,9
Andere	5,1	21,1	19,1	0,9	3,3	9,7	15,0	28,8	2,1
Onbekend	1,1	15,7	21,3	1,1	7,6	3,4	15,7	32,5	2,8
Totaal	19,8	19,6	23,1	3,9	16,2	3,3	16,3	15,4	2,1

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

In 2009 had 35 procent van de hulpverleningen in de open ruimte betrekking op wegen, straten, bermen of terreinen. De verrichte werkzaamheden hierbij bestonden in 34 procent van de gevallen uit het reinigen daarvan en 32 procent uit het bestrijden van stormschade of wateroverlast. Het bestrijden van stormschade in de open ruimte kwam ook in 2009 niet veel voor, omdat ook in dat jaar weinig noodweer heeft plaats gevonden.

Verder vond 20 procent van de hulpverleningen in de open ruimte plaats bij personenauto's. De werkzaamheden hier omvatten voornamelijk het bevrijden of redden van personen (54%), het bergen of verwijderen van auto's (9%) en het reinigen van wegen of terreinen (9%).

Bij een vijfde deel van de verzoeken om hulpverlening bij personenauto's was geen hulp (meer) nodig bij aankomst van de brandweer, wellicht doordat passanten of politie al hulp hadden verleend.

3.3 Slachtoffers, reddingen en eerste hulp

Het aantal doden dat in 2009 betrokken was bij hulpverleningsactiviteiten, bedroeg slechts 441. Dit zijn er 135 minder dan voorgaand jaar. In 1990 werden nog 1 231 doden bij een hulpverlening van de brandweer geregistreerd. Een oorzaak van de sterke daling ligt onder andere in de gestage afname van het aantal verkeersdoden.

Van de dodelijke slachtoffers is 27 procent overleden als gevolg van beknelling en 17 procent door verdrinking of verstikking. Bij 56 procent van de dodelijke slachtoffers was sprake van een andere oorzaak of is de oorzaak onbekend.

Het aantal gewonde burgers is met bijna 900 gestegen tot ruim 4 100. Sinds 2004 zijn er niet meer zoveel gewonden geteld. De brandweer voert tegenwoordig ook vaak reanimaties en afhijsingen uit. Een afhijsing gebeurt meestal als hulpverleners met een brancard zich geen toegang kunnen verschaffen tot de woning bijvoorbeeld door een te smal trappenhuis. Bij 37 procent van de gewonden was sprake van bevrijden of redden van personen en bij 56 procent waren de werkzaamheden onbekend of niet ingevuld.

Van de gewonden had 13 procent kneuzingen en/of breuken als belangrijkste letsel, bij 5 procent van de gewonden waren snijwonden het belangrijkste letsel en bij 2 procent was sprake van bedwelming. Bij 80 procent van de gewonden was er een ander letsel of was het letsel onbekend.

Bijna 7 100 personen zijn in 2009 bij een hulpverleningsactiviteit gered, ruim 1 200 minder dan voorgaand jaar. Van deze reddingen is 89 procent uitgevoerd door brandweerpersoneel. In de overige gevallen kwamen andere aanwezigen in actie, zoals politieagenten, ambulancepersoneel of omstanders.

In 2009 is in ruim 3 100 gevallen eerste hulp verleend, ruim 300 keer minder dan in het jaar daarvoor. In ruim 70 procent van de gevallen werd de eerste hulp verleend door een arts of ambulancepersoneel en ruim 20 procent van de gevallen door de brandweer.

3.3.1 Slachtoffers en redden bij hulpverleningen, naar werkzaamheden, 2009* 1) 2)

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwijderen van auto e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bestrijden van wateroverlast/stormschade	Bevrijden van dieren	Bergen van een lijk	Overig incl. onbekend/niet ingevuld
Doden	441	24	103	23	31	9	–	–	208	168
ww. door										
beknelling	120	6	58	7	9	6	–	–	38	44
verdrinking/verstikken	73	–	12	7	1	–	–	–	49	25
anders/onbekend	248	18	33	9	21	3	–	–	121	99
Gewonden	4 116	276	1 520	77	132	80	4	13	29	2 322
ww. door										
kneuzingen/breuken	533	45	246	12	25	14	–	1	3	244
snijwonden	216	22	100	13	24	17	–	–	6	96
bedwelming	94	2	17	2	1	5	2	–	–	71
ander/onbekend letsel	3 273	207	1 157	50	82	44	2	12	20	1 911
Reddingen	7 061	295	5 055	113	149	637	–	11	50	1 703
ww. door										
brandweerpersoneel	6 258	151	4 762	95	104	616	–	8	36	1 358
anderen	803	144	293	18	45	21	–	3	14	345
Eerste hulp	3 134	247	1 260	106	140	93	–	8	33	1 633
ww. door										
brandweerpersoneel	668	18	274	18	19	23	–	1	3	367
arts/ambulancepersoneel	2 234	193	928	84	115	66	–	6	25	1 135
anderen	232	36	58	4	6	4	–	1	5	131

Bron: CBS.

¹⁾ Exclusief brandweelieden in functie.

²⁾ Het is mogelijk dat per slachtoffer meerdere werkzaamheden zijn verricht.

In 2009 zijn bijna 340 dodelijke slachtoffers aangetroffen in de open ruimte en ruim 100 bij hulpverleningen in of aan gebouwen. De meeste doden in de open ruimte vielen in een personenauto (ruim 120). Bijna 40 dodelijke slachtoffers vielen in of bij woongebouwen.

Bijna 1 800 van de meer dan 4 100 gewonden bij hulpverleningen kwamen voor in situaties in en bij personenauto's, een stijging van bijna 350. De woongebouwen telden ruim 860 gewonden, een stijging van 209. Vaak betreft het hier afhijsingen uit gebouwen van personen die vanuit hun woning naar het ziekenhuis gebracht moeten worden of vice versa.

In 2009 zijn bijna 4 000 reddeningen uitgevoerd bij een hulpverleningsactiviteit van de brandweer in/uit een gebouw. Bij ruim 2 600 reddeningen ging het om woongebouwen. Hier zijn ook weer afhijsingen een deel van. Van de ruim 3 100 reddeningen in de open ruimte had het grootste deel (56%) betrekking op personenauto's.

Er is ruim 1 000 keer eerste hulp verleend in of bij gebouwen waarvan 203 door de brandweer zelf. Ruim 2 100 gevallen waarin eerste hulp verleend is, vonden plaats in de open ruimte waarvan ruim 460 door de brandweer zelf. De brandweer houdt zich tegenwoordig ook vaak bezig met reanimatie als zij als eerste bij een noodgeval kunnen zijn. In de open ruimte werd 61 procent van de slachtoffers aangetroffen in/bij personenauto's en 11 procent op straat. Bij de eerste-hulpverleningen die in gebouwen plaatsvonden, ging het in 64 procent van de gevallen om woongebouwen.

3.3.2 Slachtoffers en reddeningen bij hulpverleningen, naar object, 2009* 1)

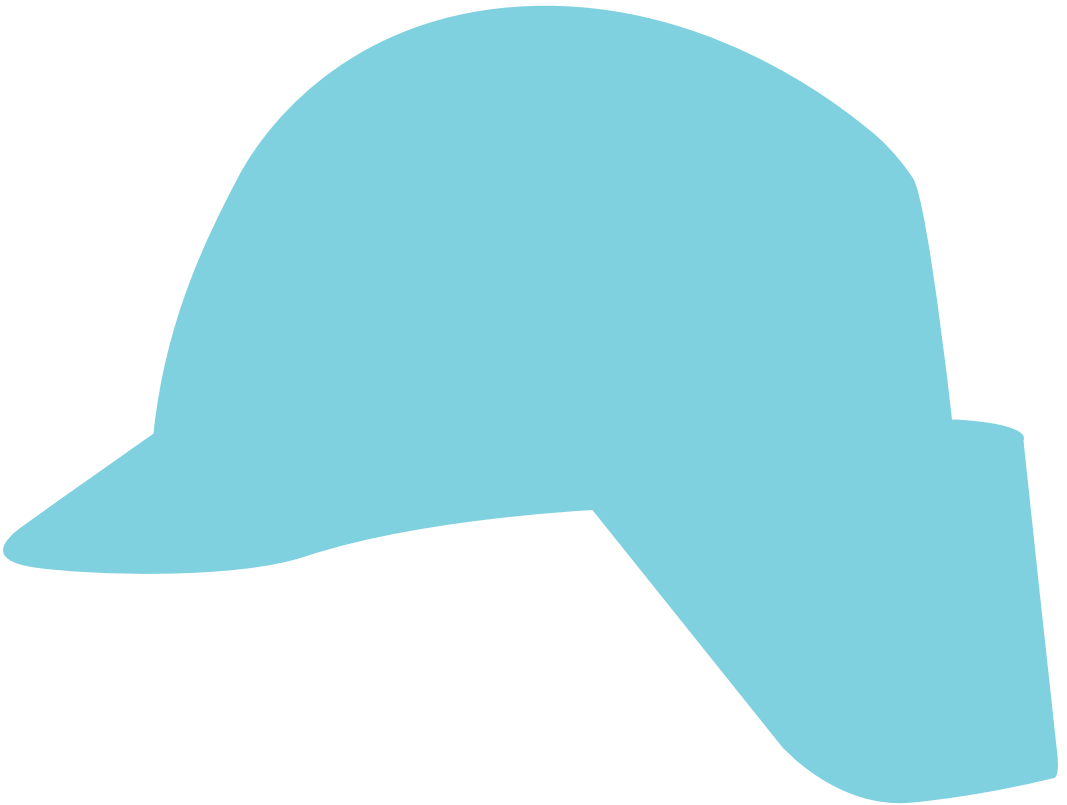
	Gebouwen			Geen gebouwen			
	Totaal	w.o.		Totaal	w.o.		
		woon-gebouwen	gebouwen chemische industrie		wegen, straten, terreinen e.d.	personen-auto's	water
Doden	102	36	–	339	27	124	51
wv. door							
beknelling	14	–	–	106	1	79	2
verdrinking/verstikken	16	–	–	57	–	5	35
anders/onbekend	72	36	–	176	26	40	14
Gewonden	1 345	864	2	2 771	298	1 781	125
wv. door							
kneuzingen/breuken	101	52	–	432	31	326	3
snijwonden	69	36	–	147	13	107	1
bedwelming	70	47	–	24	1	4	6
andere wonden/onbekend	1 105	729	2	2 168	253	1 344	115
Reddingen	3 936	2 643	15	3 125	352	1 741	163
wv. door							
brandweerpersoneel	3 669	2 497	1	2 589	308	1 426	102
anderen	267	146	14	536	44	315	61
Eerste hulp	1 010	651	16	2 124	234	1 295	98
wv. door							
brandweerpersoneel	203	139	–	465	77	209	20
arts/ambulancepersoneel	740	473	8	1 494	145	983	65
anderen	67	39	8	165	12	103	13

Bron: CBS.

¹⁾ Exclusief brandweerlieden die bij de hulpverlening waren betrokken.

Personeel
van de
gemeentelijke
en regionale
brandweer

4

Personeel van de gemeentelijke en regionale brandweer

- 4.1** Kerninformatie
- 4.2** Personeel, werkzaam in een brandweerrang
- 4.3** Overig personeel van de brandweer

Het CBS vraagt bij elk gemeentelijk en regionaal brandweerkorps naar de omvang van het eigen (brandweer)personeel op 1 januari van het jaar. Daarbij geldt een onderscheid tussen enerzijds beroeps- en vrijwillig personeel werkzaam in een brandweerrang, onderverdeeld naar geslacht en rang. Anderzijds wordt er gekeken naar het overige personeel dat niet werkzaam is in een brandweerrang, verdeeld naar opleidingsniveau. Verder wordt gevraagd naar het aantal vacatures bij het personeel werkzaam in een brandweerrang en het aantal uitrukposten (kazernes).

De kerngegevens over het personeel van de brandweer staan in de eerste paragraaf van dit hoofdstuk. De volgende paragraaf (4.2) gaat over het personeel werkzaam in een brandweerrang. Tot slot gaat paragraaf 4.3 in op het overige personeel van de brandweer. Daarbij geldt dat de cijfers over 2010 voorlopig zijn en bij publicatie van de cijfers over 2011 definitief worden gemaakt.

De afgelopen jaren ontstonden steeds meer gezamenlijke brandweerkorpsen waarin meerdere gemeenten samenwerken. Daarnaast werken korpsen samen in regionale brandweerkorpsen om onderlinge afstemming te bevorderen. Deze regionale korpsen nemen ook taken op zich die op gemeentelijk niveau moeilijk waren uit te voeren.

De Wet op de Veiligheidsregio's heeft als doel een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening en de rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie (de veiligheidsregio) te realiseren. Sinds duidelijk is geworden dat de Wet op de Veiligheidsregio's per 1 oktober 2010 in werking zou treden, brengen steeds meer gemeenten hun brandweertaken onder bij deze veiligheidsregio's¹⁾. Uiteindelijk zullen alle brandweertaken door de veiligheidsregio's worden overgenomen.

Om die reden wordt in deze publicatie het personeel van de gemeentelijke en regionale korpsen hoofdzakelijk per veiligheidsregio weergegeven. In een aantal regio's zijn de brandweer en Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) al geïntegreerd in één organisatie, waardoor het steeds lastiger wordt specifieke brandweertaken van andere taken te blijven onderscheiden. De gepubliceerde uitkomsten van deze regio's betreffen alleen personen die werkzaamheden voor de brandweer verrichten.

Het CBS verzamelt geen informatie over personeel van bedrijfsbrandweerkorpsen en brandweertaken binnen bedrijfshulpverleningsorganisaties. Een uitzondering vormt het personeel van de Gezamenlijke Brandweer, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Rotterdam, Rozenburg en bedrijven in de Rotterdamse haven. Dit personeel is opgeteld bij de brandweer in de regio Rotterdam-Rijnmond.

¹⁾ De werknemers van verschillende gemeentelijke brandweerkorpsen zijn inmiddels in dienst getreden bij de brandweer van de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond, Limburg-Zuid, Gooi en Vechtstreek, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Haaglanden en Flevoland. Naar verwachting zullen in de toekomst steeds meer gemeentelijke brandweerkorpsen opgaan in veiligheidsregio's.

4.1 Kerninformatie

In totaal waren op 1 januari 2010 ruim 31 duizend mensen in dienst bij de verschillende gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen: 27,1 duizend brandweerlieden werkzaam in een brandweerrang en 3,9 duizend overige personeelsleden. Van de brandweerlieden was bijna 80 procent vrijwilliger en bijna 95 procent man.

Onderverdeeld naar rangniveau behoorde iets meer dan 73 procent van de brandweerlieden tot het lagere personeel, iets meer dan 22 procent tot het middelbaar en bijna 5 procent tot het hoger personeel. Van de overige personeelsleden die bij de brandweer werkzaam waren, had ruim een derde een taak op het gebied van pro-actie (voorbereidende werkzaamheden) en/of preventie. In totaal telde Nederland 981 kazernes op 1 januari 2010.

Het aantal vacatures per 1 januari 2010 voor personeel in een rang bedroeg 614. Hiermee is het aantal vacatures ten opzichte van vorig jaar iets afgenomen.

4.2 Personeel, werkzaam in een brandweerrang

Begin 2010 waren bij de gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen 27,1 duizend brandweerlieden werkzaam in een brandweerrang. Dit aantal is al jaren vrijwel constant (zie A.4.2.1 in de statistische bijlage). Het brandweerpersoneel werkzaam in een brandweerrang kan worden onderverdeeld in 5,5 duizend beroepskrachten (waarvan bijna 300 vrouwen) en 21,6 duizend vrijwilligers (waarvan ruim 1,3 duizend vrouwen). Het totale aantal vrouwen per 1 januari 2010 (1,6 duizend) vormde 6 procent van het brandweerpersoneel werkzaam in een brandweerrang.

Het personeel werkzaam in een brandweerrang bestond begin 2010 voor bijna 80 procent uit vrijwilligers. Daarbij waren de regionale verschillen groot: van 27 procent vrijwilligers in Amsterdam-Amstelland tot 93 procent in de veiligheidsregio Zeeland.

De brandweerlieden worden als volgt verdeeld over de volgende rangniveaus:

- lager personeel: brandweerlieden met de rang van hoofdbrandwacht en lager;
- middelbaar personeel: brandweerlieden met de rang van brandmeester en onderbrandmeester;
- hoger personeel: brandweerlieden met de rang van adjunct-hoofdbrandmeester en hoger.

4.2.1 Brandweerlieden naar dienstverband en geslacht, op 1 januari

	Totaal	Beroepskrachten			Vrijwilligers		
		totaal	ww.		totaal	ww.	
			mannen	vrouwen		mannen	vrouwen
x 1 000							
1995	26,8	4,3	4,2	0,1	22,5	22,2	0,3
2000	26,9	4,8	4,6	0,1	22,1	21,5	0,6
2005 ¹⁾	27,3	5,3	5,0	0,3	22,0	20,9	1,1
2006 ¹⁾	27,4	5,4	5,1	0,3	22,0	20,8	1,2
2007 ²⁾	27,1	5,4	5,1	0,3	21,6	20,5	1,2
2008 ²⁾	27,0	5,5	5,2	0,3	21,5	20,2	1,3
2009 ²⁾	27,2	5,5	5,2	0,3	21,6	20,3	1,3
2010* ²⁾	27,1	5,5	5,2	0,3	21,6	20,3	1,3
%							
2010* ²⁾	100,0	20,4	19,3	1,1	79,6	74,8	4,9
		100,0	94,7	5,3	100,0	93,9	6,1

Bron: CBS.

¹⁾ Personeel in operationele dienst.

²⁾ Brandweerpersoneel werkzaam in een rang.

Van alle brandweerlieden werkzaam in een brandweerrang behoorde begin 2010 bijna 5 procent tot het hoger personeel, iets meer dan 22 procent tot het middelbaar personeel en iets meer dan 73 procent tot het lager personeel. Tussen veiligheidsregio's bestonden er nauwelijks verschillen. Wel hadden Rotterdam-Rijnmond, Amsterdam-Amstelland en Gooi en Vechtstreek verhoudingsgewijs iets meer lager personeel dan gemiddeld in Nederland.

Het gemiddelde aantal brandweerlieden per 100 duizend inwoners verschilt sterk per veiligheidsregio. Op 1 januari 2010 waren dit er landelijk gezien 164, maar bijvoorbeeld in Zeeland (358 per 100 duizend inwoners) waren relatief ruim 3 keer zoveel brandweerlieden werkzaam als in de regio Haaglanden en Amsterdam-Amstelland (respectievelijk 99 en 91 per 100 duizend inwoners).

4.2.2 Brandweerlieden per veiligheidsregio, naar dienstverband en rangniveau, op 1 januari 2010*

	Totaal	Dienstverband		Rangniveau		
		beroeps	vrijwillig	hoger	middelbaar	lager
<i>absoluut</i>						
Totaal	27 109	5 522	21 587	1 252	5 989	19 868
01 Groningen	908	164	744	40	198	670
02 Fryslân	1 326	124	1 202	59	267	1 000
03 Drenthe	872	115	757	42	232	598
04 IJsseland	951	144	807	52	178	721
05 Twente	963	220	743	71	203	689
06 Noord- en Oost-Gelderland	1 557	149	1 408	77	311	1 169
07 Gelderland-Midden	1 070	188	882	54	225	791
08 Gelderland-Zuid	930	151	779	47	185	698
09 Utrecht	2 132	445	1 687	106	465	1 561
10 Noord-Holland-Noord	1 433	154	1 279	83	369	981
11 Zaanstreek-Waterland	778	120	658	39	195	544
12 Kennemerland	713	236	477	21	508	184
13 Amsterdam-Amstelland	857	629	228	29	128	700
14 Gooi en Vechtstreek	455	53	402	18	67	370
15 Haaglanden	1 002	573	429	75	199	728
16 Hollands Midden	1 270	261	1 009	63	389	818
17 Rotterdam-Rijnmond	1 577	570	1 007	11	126	1 440
18 Zuid-Holland-Zuid	967	152	815	57	183	727
19 Zeeland	1 364	101	1 263	37	355	972
20 Midden- en West-Brabant	1 748	295	1 453	75	328	1 345
21 Brabant-Noord	1 065	98	967	45	216	804
22 Brabant-Zuidoost	1 069	158	911	48	204	817
23 Limburg-Noord	952	136	816	47	217	688
24 Limburg-Zuid	715	195	520	20	138	557
25 Flevoland	435	91	344	36	103	296

Bron: CBS.

4.2.3 Brandweerlieden per 100 duizend inwoners per veiligheidsregio, naar dienstverband en rangniveau, op 1 januari 2010*

	Inwoners	Personeel	Dienstverband		Rangniveau		
			beroeps	vrijwillig	hoger	middelbaar	lager
	<i>x 1 000</i>	<i>per 100 duizend inwoners</i>					
Totaal	16 575	164	33	130	8	36	120
01 Groningen	577	157	28	129	7	34	116
02 Fryslân	646	205	19	186	9	41	155
03 Drenthe	491	178	23	154	9	47	122
04 IJsselland	507	188	28	159	10	35	142
05 Twente	623	154	35	119	11	33	111
06 Noord- en Oost-Gelderland	810	192	18	174	10	38	144
07 Gelderland-Midden	657	163	29	134	8	34	120
08 Gelderland-Zuid	532	175	28	146	9	35	131
09 Utrecht	1 221	175	36	138	9	38	128
10 Noord-Holland-Noord	642	223	24	199	13	57	153
11 Zaanstreek-Waterland	320	243	37	206	12	61	170
12 Kennemerland	520	137	45	92	4	98	35
13 Amsterdam-Amstelland	943	91	67	24	3	14	74
14 Gooi en Vechtstreek	244	187	22	165	7	28	152
15 Haaglanden	1 017	99	56	42	7	20	72
16 Hollands Midden	761	167	34	133	8	51	107
17 Rotterdam-Rijnmond	1 248	126	46	81	1	10	115
18 Zuid-Holland-Zuid	480	202	32	170	12	38	152
19 Zeeland	381	358	26	331	10	93	255
20 Midden- en West-Brabant	1 072	163	28	136	7	31	125
21 Brabant-Noord	637	167	15	152	7	34	126
22 Brabant-Zuidoost	735	145	21	124	7	28	111
23 Limburg-Noord	515	185	26	158	9	42	134
24 Limburg-Zuid	608	118	32	86	3	23	92
25 Flevoland	388	112	23	89	9	27	76

Bron: CBS.

4.3 Overig personeel van de brandweer

Het overige personeel van de brandweer kent geen rang, maar is ingedeeld naar opleidingsniveau. Op 1 januari 2010 waren in de overige functies bij de brandweer 3,9 duizend personen werkzaam. Dat komt neer op bijna 13 procent van het totale personeel werk-

zaam voor de brandweer in Nederland. Van de personen in de overige functies was ruim een derde werkzaam in een proactieve en/of preventieve functie. De veiligheidsregio's Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Amsterdam-Amstelland en Brabant-Zuidoost waren samen goed voor bijna 30 procent van het totaal overig personeel.

De regio Gooi en Vechtstreek heeft per 100 duizend inwoners het meeste overig personeel (49 per 100 duizend inwoners), gevolgd door Zaanstreek-Waterland en Haaglanden (beide 35 per duizend inwoners).

4.3.1 Overig personeel van de brandweer, per veiligheidsregio, 1 januari 2010*

	Inwoners	Overig personeel	
	<i>x 1 000</i>	<i>absoluut</i>	<i>per 100 duizend inwoners</i>
Totaal	16 575	3 921	24
01 Groningen	577	97	17
02 Fryslân	646	107	17
03 Drenthe	491	105	21
04 IJsselland	507	112	22
05 Twente	623	113	18
06 Noord- en Oost-Gelderland	810	199	25
07 Gelderland-Midden	657	151	23
08 Gelderland-Zuid	532	108	20
09 Utrecht	1 221	263	22
10 Noord-Holland-Noord	642	102	16
11 Zaanstreek-Waterland	320	113	35
12 Kennemerland	520	60	12
13 Amsterdam-Amstelland	943	277	29
14 Gooi en Vechtstreek	244	120	49
15 Haaglanden	1 017	360	35
16 Hollands Midden	761	174	23
17 Rotterdam-Rijnmond	1 248	261	21
18 Zuid-Holland-Zuid	480	91	19
19 Zeeland	381	127	33
20 Midden- en West-Brabant	1 072	236	22
21 Brabant-Noord	637	151	24
22 Brabant-Zuidoost	735	270	37
23 Limburg-Noord	515	85	17
24 Limburg-Zuid	608	172	28
25 Flevoland	388	67	17

Bron: CBS.

Kosten van de brandweer

5

Kosten van de brandweer

5.1 Kerninformatie

5.2 Gemeentegrootte

5.3 Korpsamenstelling en stedelijkheid

De uitgaven en inkomsten van de gemeenten die betrekking hebben op de brandweer en rampenbestrijding, worden verantwoord op de post Brandweer en Rampenbestrijding van de gemeenterekening of gemeentebegroting (functie 120). Tot deze uitgaven behoren onder andere kosten met betrekking tot personeel, huisvesting, brandblus- en reddingsmiddelen (bijvoorbeeld onderhoud en exploitatie van materieel), brandmeldingen en alarmeringen (waaronder huur en exploitatie van verbindingsmaterieel) en het onderhoud van brandkranen en -putten. Bijdragen door gemeenten aan regionale brandweerorganisaties behoren eveneens tot deze uitgaven. De inkomsten bestaan voornamelijk uit opbrengsten uit dienstverlening.

Waar in de rest van dit hoofdstuk gesproken wordt over kosten van de brandweer, zijn de netto-uitgaven bedoeld, dus de uitgaven minus de inkomsten zoals verantwoord op functie 120 van de gemeenterekening of gemeentebegroting. De gegevens over de kosten tot en met het jaar 2008 zijn onttrokken aan de gemeenterekeningen, terwijl voor het verslagjaar 2009 gebruik is gemaakt van de gegevens uit de gemeentebegrotingen 2009. De gegevens voor het jaar 2009 hebben daardoor een voorlopig karakter.

Bij steeds meer gemeenten is sprake van regionalisering van de brandweer. Dit betekent dat er één brandweerkorps is voor alle gemeenten in de brandweerregio. Dit zal in de toekomst steeds meer voorkomen en hangt ook samen met de komst van de Wet op de Veiligheidsregio's die in oktober 2010 van kracht is geworden. Hierdoor is het niet meer mogelijk om brandweerkorpsen toe te delen naar grootteklasse van gemeenten. Overigens heeft dit geen gevolgen voor de cijfers in paragraaf 5.2: deze hebben betrekking op de uitgaven van de gemeenten aan de brandweer.

5.1 Kerninformatie

De kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding kwamen in 2009 uit op bijna 1,1 miljard euro. Dat is 7 procent meer dan een jaar eerder. De kosten voor brandweer en rampenbestrijding nemen jaarlijks toe: in 2009 waren deze kosten ruim twee keer zo hoog als in 2000 (zie ook A.5.2.1 in de statistische bijlage).

De gemiddelde kosten per inwoner waren in 2009 gemiddeld 66 euro, een verdubbeling ten opzichte van het jaar 2000.

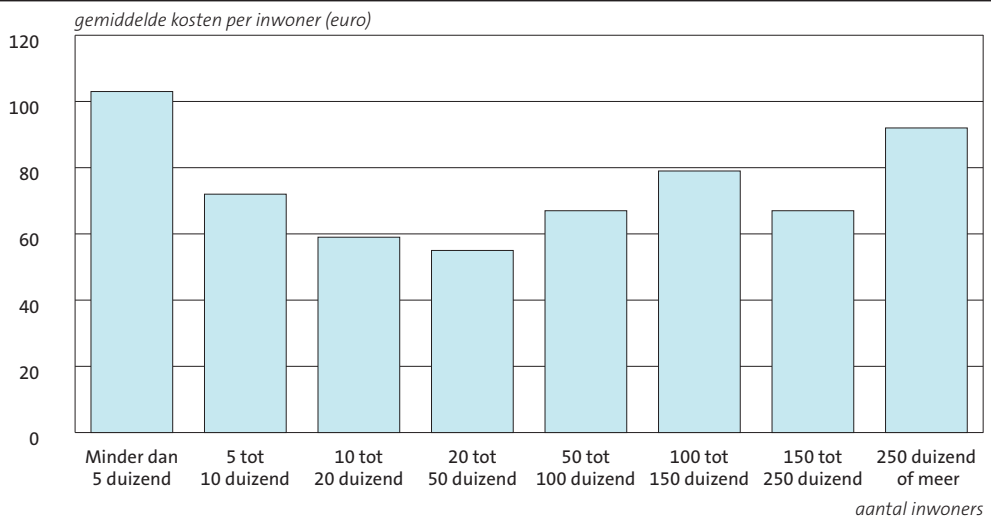
5.2 Gemeentegrootte

In 2009 bedroegen de begrote uitgaven van de gemeenten aan de brandweer 1 160 miljoen euro en de inkomsten 68 miljoen euro. De kosten van de brandweer (uitgaven minus de inkomsten) kwamen daardoor uit op 1 092 miljoen euro, 7 procent hoger dan een jaar eerder. Per inwoner waren de kosten van de brandweer gemiddeld 66 euro.

De gemiddelde kosten van de brandweer per inwoner waren het laagst in gemeenten met 20 duizend tot 50 duizend inwoners: 55 euro per inwoner. In de zeven kleinste gemeenten van ons land (met minder dan 5 duizend inwoners) waren de kosten per inwoner met gemiddeld 103 euro het hoogst. Maar ook in de vier grote steden lagen de kosten per inwoner (92 euro) duidelijk ruim boven het landelijk gemiddelde.

De relatief hoge kosten per inwoner in de kleinste gemeenten komen waarschijnlijk voort uit het feit dat brandweerkorpsen een minimale omvang moeten hebben qua personeel en materieel. Voor de vier grote steden geldt dat zij een centrumfunctie hebben, waar het personeel voor een groot deel uit beroepskrachten bestaat die gekazerneerd zijn. Ook komen relatief de meeste meldingen bij de brandweer binnen vanuit de grotere steden (zie ook A.5.2.1 in de statistische bijlage).

5.2.1 Kosten van gemeenten aan de brandweer naar inwonertal, 2009*

Bron: CBS.

5.3 Korpssamenstelling en stedelijkheid

De gemiddelde kosten van de brandweer per inwoner zijn het hoogst bij korpsen met meer dan 75 procent beroepskrachten (77 euro) en het laagst bij korpsen die volledig uit vrijwilligers bestaan (54 euro).

Stedelijkheid is een maatstaf die gemeenten typeert op basis van het aantal adressen per vierkante kilometer. De gradaties lopen hierbij uiteen van 'niet stedelijk' tot 'zeer sterk stedelijk'. Kleine gemeenten zijn vaak niet of weinig stedelijk. Naarmate gemeenten groter worden, neemt in het algemeen de stedelijkheid toe. Toch zijn er gemeenten die niet stedelijk zijn, terwijl ze relatief veel inwoners hebben. Hierdoor komt het dat voor heel Nederland bekeken de niet stedelijke gemeenten toch vrij lage brandweerkosten per inwoner hebben, in tegenstelling tot de kleinste gemeenten.

In niet, weinig en matig stedelijke gemeenten zijn de kosten van de brandweer gemiddeld het laagst, met respectievelijk 60, 57 en 59 euro per inwoner. De kosten per inwoner zijn met 87 euro het hoogst in zeer sterk stedelijke gemeenten. Dit wordt mede veroorzaakt door de korpssamenstelling. Korpsen in grotere gemeenten, die vaak stedelijker zijn, hebben namelijk meer beroepskrachten in dienst dan korpsen in kleinere gemeenten.

5.3.1 Gemiddelde kosten van gemeenten aan de brandweer, naar korpssamenstelling, 2009*

	Alle gemeenten ¹⁾	w.v. met een korps met				
		alleen vrijwilligers	1 tot 25% beroepskrachten	25 tot 50% beroepskrachten	50 tot 75% beroepskrachten	75% of meer beroepskrachten
		<i>euro per inwoner</i>				
Nederland	66	54	58	72	73	77

Bron: CBS.

¹⁾ Inclusief gemeenten vallend onder regionaal korps, zonder eigen brandweerkorps en gemeenten waarbij de brandweezorg wordt verleend door de regio.

5.3.2 Gemiddelde kosten van gemeenten aan de brandweer, naar stedelijkheid, 2009* ¹⁾

	Alle gemeenten	w.v.				
		niet stedelijk	weinig stedelijk	matig stedelijk	sterk stedelijk	zeer sterk stedelijk
<i>euro per inwoner</i>						
Nederland	66	60	57	59	67	87
Gemeenten naar aantal inwoners						
100 000 of meer	81		71	82	72	88
50 000 tot 100 000	67	56	71	63	68	74
20 000 tot 50 000	55	59	53	54	53	112
10 000 tot 20 000	59	58	60	57	82	
5 000 tot 10 000	72	74	68			
Minder dan 5 000	103	107	63			

Bron: CBS.

¹⁾ Inclusief gemeenten vallend onder regionaal korps en zonder eigen brandweerkorps.

Bijlagen

- A** Statistische bijlage
- B** Veiligheidsregio's in oprichting op 1 januari 2010
- C** Enquêteformulier branden
- D** Enquêteformulier hulpverlening
- E** Enquêteformulier personeel

A Statistische bijlage

A.1.1.1 Meldingen naar type

	Brand	Hulpverlening	Totaal	ww. loos alarm	
	x 1 000				%
1995	81,1	37,8	118,9	39,2	33
2000	91,7	46,5	138,2	52,8	38
2005	101,4	42,3	143,7	63,6	44
2007	108,1	55,1	163,2	66,4	41
2008	109,4	48,6	158,0	68,7	44
2009*	109,6	46,9	156,5	67,7	43
Groningen	3,1	1,0	4,1	1,7	41
Friesland	3,1	0,9	4,0	1,5	37
Drenthe	3,2	1,1	4,3	2,0	47
Overijssel	7,5	2,4	9,9	4,6	47
Flevoland ¹⁾
Gelderland	12,0	4,2	16,2	7,0	43
Utrecht	7,6	3,1	10,7	5,0	46
Noord-Holland ¹⁾
Zuid-Holland	29,3	13,9	43,3	18,1	42
Zeeland	2,3	0,8	3,1	1,2	40
Noord-Brabant	15,1	5,4	20,5	9,4	46
Limburg	7,6	2,8	10,3	4,8	46

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

A.1.2.1 Meldingen per duizend inwoners naar type, 2009 *

	Inwoners per 1 januari 2009	Meldingen			
		brand	hulpverlening	totaal	w.o. loos alarm
	<i>x 1 000</i>	<i>per 1 000 inwoners</i>			
Nederland	16 486	6,6	2,8	9,5	4,1
Groningen	574	5,5	1,8	7,2	3,0
Friesland	645	4,8	1,4	6,3	2,3
Drenthe	490	6,5	2,3	8,9	4,2
Overijssel	1 125	6,7	2,2	8,8	4,1
Flevoland ¹⁾	383
Gelderland	1 991	6,0	2,1	8,1	3,5
Utrecht	1 211	6,3	2,6	8,9	4,1
Noord-Holland ¹⁾	2 646
Zuid-Holland	3 482	8,4	4,0	12,4	5,2
Zeeland	381	6,1	2,0	8,2	3,3
Noord-Brabant	2 435	6,2	2,2	8,4	3,8
Limburg	1 123	6,7	2,5	9,2	4,3

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

A.2.3.1 Branden met een opkomsttijd korter dan acht minuten, naar aard van de brand

	Alle branden	Schoorsteen- brand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
	%					
1995	59	55	54	69	71	56
2000	54	47	51	61	62	51
2005	31	29	27	41	43	33
2007	31	29	26	40	42	32
2008	32	33	27	42	44	30
2009*	32	28	27	43	46	30

Bron: CBS.

A.2.4.1 Binnenbranden naar object en oorzaak

	Totaal	w.v. met als oorzaak								
		brand- stichting	spelen met vuur door kinderen	roken	brand- gevaar- lijke werk- zaam- heden	defect/ verkeerd gebruik appa- raat/ product	broei/ zelfver- hitting	vuurwerk	anders	onbe- kend
<i>x 1 000</i>										
1995	13,6	2,3	0,6	0,4	0,8	4,1	0,6	0,1	2,3	2,3
2000	13,9	2,5	0,4	0,5	0,7	3,8	0,5	0,1	2,5	2,9
2005	13,1	1,5	0,2	0,4	0,5	3,2	0,4	0,1	2,5	4,3
2007	14,8	1,6	0,1	0,4	0,5	3,1	0,4	0,2	3,1	5,3
2008	14,4	1,5	0,1	0,4	0,5	3,3	0,5	0,1	3,3	4,7
2009 *	15,4	1,4	0,1	0,4	0,5	2,8	0,5	0,1	3,5	6,1
<i>x 1 000 % van de binnenbranden (excl. anders/onbekend)</i>										
2009 *	15,4	24,4	1,6	7,5	8,1	47,8	8,6	2,1	.	.
w.o.										
woongebouwen	6,4	17,5	1,7	7,1	6,3	58,0	7,2	2,1	.	.
gevangenis, politiecel	0,2	47,4	0,0	20,6	3,1	26,8	2,1	0,0	.	.
logiesgebouw	0,3	2,3	0,0	20,3	2,3	65,6	9,4	0,0	.	.
kantoorgebouw	0,5	12,8	1,1	12,8	6,4	53,5	12,3	1,1	.	.
onderwijsgebouw	0,3	49,0	2,0	2,0	11,9	23,2	4,6	7,3	.	.
gezondheidszorg	1,0	19,3	1,5	23,9	5,4	45,2	3,5	1,1	.	.
industrie, landbouw, veeteelt	0,0									
1,3	9,9	1,4	0,8	17,8	44,8	25,2	0,0		.	.
stationsgebouw	0,1	48,0	0,0	0,0	8,0	44,0	0,0	0,0	.	.
bijeenkomstgebouw (ontmoeting, verzamel)	1,1	18,0	0,2	6,0	9,7	55,8	7,8	2,5	.	.
in aanbouw zijnde/ algehele renovatie	0,0	47,6	0,0	0,0	42,9	9,5	0,0	0,0	.	.
leegstaand	0,2	83,0	2,0	0,0	4,0	7,0	4,0	0,0	.	.
bestemd voor de sloop	0,1	86,8	3,8	0,0	4,7	0,9	1,9	1,9	.	.

Bron: CBS.

A.2.4.2 Buitenbranden naar object en oorzaak

	Totaal	ww. met als oorzaak							
		brand- stichting	vandalisme	spelen met vuur door kinderen	afbranden van bermen/ verbranden van afval	ongeluk/ aanrijding	anders	onbekend	
	<i>x 1 000</i>								
1995	30,3	7,9	7,3	1,3	0,9	0,3	4,3	8,2	
2000	30,4	9,1	7,9	0,8	0,7	0,2	3,6	8,1	
2005	28,5	8,3	5,4	0,7	0,6	0,2	3,2	10,1	
2007	31,0	9,0	5,1	0,7	0,7	0,2	3,1	12,2	
2008	29,1	8,3	4,4	0,5	0,6	0,2	3,4	11,6	
2009 *	29,7	8,5	4,0	0,5	0,7	0,2	3,6	12,3	
	<i>x 1 000</i>	<i>% van de buitenbranden (excl. anders/onbekend)</i>							
2009 *	29,7	61,5	29,1	3,4	4,8	1,3	.	.	
w.o.									
papier-, vuilcontainer, afvalbak, los afval	10,9	60,4	36,0	2,3	1,3	0,0	.	.	
afval op afgesloten terreinen, particulier berm, bos, heide,	2,0	46,7	22,9	3,9	26,5	0,0	.	.	
natuurterreinen e.d. personenauto	5,0	61,3	21,9	8,2	7,9	0,7	.	.	
(incl. sloopauto) overige auto's	3,8	77,8	11,3	0,0	0,1	10,8	.	.	
(incl. autobussen)	0,8	80,0	12,6	2,3	0,0	5,1	.	.	
schepen, beroepsvaart	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	.	.	
schepen, recreatievaart	0,1	84,6	0,0	0,0	0,0	15,4	.	.	
spoorwegmaterieel (rollend)	0,0	83,3	0,0	0,0	0,0	16,7	.	.	
chemische industrie (openluchtinstallaties)	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.	.	
overige nijverheid en industrie	0,1	63,3	23,3	6,7	0,0	6,7	.	.	

Bron: CBS.

A.2.5.1 Branden en schade

	Branden			Schade	
	totaal	zonder schade	met schade	totaal	gemiddeld per brand met schade
	<i>x 1 000</i>			<i>mln euro</i>	<i>1 000 euro</i>
1995	46,1	22,5	23,6	479	20,3
2000	46,0	23,6	22,4	723	32,2
2005	43,2	17,3	25,9	735	28,3
2007	47,3	20,5	26,9	864	32,1
2008	45,4	18,1	27,2	1 007	37,0
2009 *	47,1	22,8	24,2	887	36,6
Groningen	1,5	0,3	1,2	45	36,8
Friesland	1,7	1,0	0,7	16	23,3
Drenthe	1,3	0,4	0,9	27	30,4
Overijssel	3,0	1,1	1,9	71	37,6
Flevoland ¹⁾
Gelderland	5,3	2,4	2,9	118	41,1
Utrecht	3,0	1,0	2,0	43	22,3
Noord-Holland ¹⁾
Zuid-Holland	13,0	9,2	3,8	130	34,0
Zeeland	1,1	0,3	0,9	21	24,5
Noord-Brabant	6,2	2,0	4,1	105	25,4
Limburg	3,1	1,1	2,0	89	45,5

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

A.2.5.2 Branden met schade per schadeklasse

	1995	2000	2005	2007	2008	2009 *
	<i>x 1 000</i>					
Branden met schade						
tot 5 000 euro	15,9	13,7	14,2	15,7	14,5	12,8
5 000 tot 25 000 euro	5,7	6,7	8,0	8,1	9,2	8,7
25 000 tot 50 000 euro	1,0	0,8	1,7	1,6	1,8	1,2
50 000 tot 250 000 euro	0,8	1,0	1,7	1,1	1,2	1,2
250 000 tot 500 000 euro	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
500 000 euro en meer	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2
Totaal	23,6	22,4	25,9	26,9	27,2	24,2
	<i>mln euro</i>					
Schadebedrag						
tot 5 000 euro	26,4	23,2	23,0	27,4	27,8	25,4
5 000 tot 25 000 euro	63,4	75,4	92,8	90,1	107,4	97,7
25 000 tot 50 000 euro	35,2	29,4	58,6	55,7	63,6	41,3
50 000 tot 250 000 euro	90,2	100,6	158,5	112,0	120,3	112,6
250 000 tot 500 000 euro	37,9	46,7	82,3	58,8	80,4	59,8
500 000 euro en meer	226,2	447,6	320,0	520,1	607,4	550,3
Totaal	479,4	723,0	735,2	864,1	1 007,0	887,1

Bron: CBS.

A.3.1.1 Hulpverleningen per 100 duizend inwoners

	1995	2000	2005	2007	2008	2009 *
Groningen	173	176	160	156	189	158
Friesland ¹⁾	113	164	150	164	.	135
Drenthe	198	222	222	231	241	210
Overijssel	178	186	180	249	225	201
Flevoland ²⁾	154	230	165	334	238	.
Gelderland	187	226	207	221	226	197
Utrecht	178	250	192	334	252	230
Noord-Holland ^{1) 2)}	276	280	308	408	.	.
Zuid-Holland	268	322	277	373	328	348
Zeeland	111	154	175	245	196	190
Noord-Brabant	184	211	188	261	231	204
Limburg	277	261	198	280	223	220
Nederland	218	249	226	302	268	253

Bron: CBS.

¹⁾ Cijfers over 2008 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

²⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

A.3.1.2 Hulpverleningen naar maand

	1995	2000	2005	2007	2008	2009 *
<i>x 1 000</i>						
Totaal	33,7	39,4	36,9	49,4	43,9	41,7
Januari	3,2	2,3	3,2	12,8	3,3	3,9
Februari	2,3	2,2	2,6	2,6	3,0	2,8
Maart	2,7	2,4	2,7	3,1	5,0	2,9
April	2,3	2,7	2,7	3,1	3,1	2,9
Mei	3,0	7,7	3,0	3,4	3,7	4,7
Juni	2,9	3,5	3,5	4,5	3,8	3,5
Juli	3,9	3,3	3,9	4,3	4,2	4,1
Augustus	3,3	3,1	3,0	3,0	4,1	3,4
September	2,9	3,1	2,8	3,0	3,1	3,3
Oktober	2,5	3,8	2,6	3,0	3,3	3,4
November	2,2	2,6	4,4	3,1	4,0	3,5
December	2,6	2,6	2,5	3,5	3,3	3,4

Bron: CBS.

A.3.2.1 Hulpverleningen naar aard ¹⁾

	Totaal ¹⁾	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwij- deren van auto e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bestrijden van water- overlast of storm- schade	Bevrijden van dieren	Andere werk- zaam- heden (incl. onbe- kend)/niet ingevuld
<i>x 1 000</i>									
1995	33,7	2,4	5,9	1,7	7,3	2,5	5,1	3,4	7,2
2000	39,4	2,3	6,3	1,4	7,4	2,4	8,5	2,8	11,4
2005	36,9	2,3	4,8	0,7	3,5	1,7	5,5	2,5	17,8
2007	49,4	3,6	5,3	0,6	3,2	1,9	9,6	2,0	23,1
2008	43,9	4,7	5,2	0,5	2,5	1,7	5,0	2,0	23,5
2009 *	41,7	3,1	4,2	0,4	1,5	1,7	3,0	1,8	27,3
Groningen	0,9	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,4
Friesland	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,5
Drenthe	1,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,7
Overijssel	2,3	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,6
Flevoland ²⁾
Gelderland	3,9	0,3	0,4	0,0	0,2	0,2	0,3	0,2	2,4
Utrecht	2,8	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1	0,3	0,2	1,5
Noord-Holland ²⁾
Zuid-Holland	12,1	0,7	1,1	0,1	0,3	0,6	0,9	0,5	8,2
Zeeland	0,7	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5
Noord-Brabant	5,0	0,1	0,4	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	3,9
Limburg	2,5	0,7	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	1,6

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

²⁾ Cijfers over 2009 niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

A.4.2.1 Brandweerlieden per veiligheidsregio, op 1 januari

	1995	2000	2005 ¹⁾	2006 ¹⁾	2007 ²⁾	2008 ²⁾	2009 ²⁾	2010 * ²⁾
	<i>x 1 000</i>							
Totaal	26,9	26,9	27,3	27,4	27,1	27,0	27,2	27,1
01 Groningen	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
02 Fryslân	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
03 Drenthe	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
04 IJsselmeer	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
05 Twente	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0
06 Noord- en Oost-Gelderland	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,6
07 Gelderland-Midden	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1
08 Gelderland-Zuid	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9
09 Utrecht	2,0	2,1	2,2	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1
10 Noord-Holland-Noord	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4
11 Zaanstreek-Waterland	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
12 Kennemerland	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
13 Amsterdam-Amstelland	1,0	1,1	1,0	0,9	1,0	0,8	0,9	0,9
14 Gooi en Vechtstreek	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
15 Haaglanden	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0
16 Hollands Midden	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
17 Rotterdam-Rijnmond	1,5	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,6	1,6
18 Zuid-Holland-Zuid	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
19 Zeeland	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4
20 Midden- en West-Brabant	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,7
21 Brabant-Noord	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
22 Brabant-Zuidoost	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
23 Limburg-Noord	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8	1,0	1,0
24 Limburg-Zuid	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
25 Flevoland	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4

Bron: CBS.

¹⁾ Personeel in operationele dienst.

²⁾ Brandweerpersoneel werkzaam in hun rang.

A.5.2.1 Brandweer: kosten van gemeenten aan de brandweer en uitrukken ¹⁾

	Gemeenten	Inwoners per 1 januari	Kosten		Uitrukken ²⁾	
			totaal	per inwoner	totaal	per 1 000 inwoners
			<i>aantal</i>	<i>x 1 000</i>	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>
1995	633	15 424	378	25	116,3	7,5
2000	537	15 864	522	33	133,3	8,4
2005	467	16 306	799	49	138,7	8,5
2006	458	16 334	862	53	155,8	9,5
2007	443	16 358	943	58	161,8	9,9
2008	443	16 405	1 017	62	151,9	9,3
2009 *	441	16 486	1 092	66	152,0	9,2
Gemeenten naar aantal inwoners						
250 000 of meer	4	2 124	195	92	.	.
150 000 tot 250 000	8	1 431	96	67	.	.
100 000 tot 150 000	13	1 670	132	79	.	.
50 000 tot 100 000	43	3 083	206	67	.	.
20 000 tot 50 000	189	5 840	319	55	.	.
10 000 tot 20 000	132	1 947	115	59	.	.
5 000 tot 10 000	45	370	27	72	.	.
Minder dan 5 000	7	21	2	103	.	.

Bron: CBS.

¹⁾ Inclusief gemeenten vallend onder regionaal korps en zonder eigen brandweerkorps.

²⁾ Cijfers over 2009 per grootteklasse van gemeente niet beschikbaar wegens onvoldoende respons.

B Veiligheidsregio's in oprichting op 1 januari 2010

- 01 Groningen
- 02 Fryslân
- 03 Drenthe
- 04 IJsselland
- 05 Twente
- 06 Noord- en Oost-Gelderland
- 07 Gelderland-Midden
- 08 Gelderland-Zuid
- 09 Utrecht
- 10 Noord-Holland-Noord
- 11 Zaanstreek-Waterland
- 12 Kennemerland
- 13 Amsterdam-Amstelland
- 14 Gooi en Vechtstreek
- 15 Haaglanden
- 16 Hollands Midden
- 17 Rotterdam-Rijnmond
- 18 Zuid-Holland-Zuid
- 19 Zeeland
- 20 Midden- en West-Brabant
- 21 Brabant-Noord
- 22 Brabant-Zuidoost
- 23 Limburg-Noord
- 24 Limburg-Zuid
- 25 Flevoland

Bron: CBS.

C Enquêteformulier branden

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarneming en statistiekproductie bedrijven Voorburg
Postbus 4000, 2270 JM Voorburg
Telefoon (045) 570 64 00 Fax (070) 337 59 93 E-mail idrvv@cbs.nl

BRANDWEERSTATISTIEK
RZ2505

BRANDEN

De grijs gearceerde antwoordvlakken zijn voor het CBS niet langer relevant

Uitrukgemeente
Kazernummer
Melddatum
Volnummer

Opgemaakt door
Bevelvoerder
Telefoon tst.

1 Datum alarm/insruk

Dag Mnd. Jaar
01a Alarmdatum
01b Datum insruk laatste voertuig

2 Adresgegevens/brand

02a Straat en nummer
02b Postcode
02c Brandgemeente:

3 Inzet binnen het verzorgingsgebied

ja 1
nee 2

4 Tijdstip

melding	1e uitruk		2e uitruk		3e uitruk	
	uur	min.	uur	min.	uur	min.
alarmering						
uitgerukt						
aankomst						
ingerukt						
terug kazernes						

5 Gemeld door

gebruiker 1
buren, omwonenden, voorbijgangers 2
politie 3
brandmeldinstallatie 4
anders 77
onbekend 88

6a Uitruk / inzet materieel

	Uitruk	Inzet
tankautospuit		
hulpverleningswagen		
hulpverleningswagen I / III		
autoladder		
hoogwerker		
dienstauto (OvD)		
verbindings/commandowagen		
duikvoertuig		
ander materieel		
totaal materieel		

6b Uitruk / inzet personeel

	Uitruk	Inzet
beroeps		
volwijd		
bedrijfsbrandweer		
totaal personeel		

Indien (uw korps/kazerne) bevelvoerder bij deze brand niet de leiding had > EINDE

7 Loos/vals alarm of brandgerucht

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 08a

7b Soort loos/vals alarm

valse/baldadige melding 1
vermeende mording (brandgerucht) 2
brandmeldinstallatie t.g.v. werkzaamheden 3
brandmeldinstallatie t.g.v. storing apparatuur 4
brandmeldinstallatie t.g.v. onvoldoende onderhoud 5
brandmeldinstallatie anders 6
onbekend 77
onbekend 88

Indien "brandmeldinstallatie" ook vr. 20a en 20b invullen > EINDE

8a Materieële schade

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 09
ja, bedrag onbekend 3 > VERDER VR. 09

8b Schadebedrag (geschat) in euro's

Euro:

9 Schoorsteenbrand

ja 1 > EINDE
nee 2

10 Buitenbrand

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 13a

11 Object buitenbrand

papier-, vulcontainer, afvalbak, los afval op straat 1
afval op afgesloten terreinen, particuliere erven 2
berm, bos, heide, natuurterreinen e.d. 3
personeelauto (incl. sloopauto) 4
overige auto's (incl. autobussen) 5
schepen, beroepsvaart 6
schepen, recreatievaart 7
spoorwagematerieel (rollend) 8
chemische industrie (openluchtinstallatie) 9
overige nijverheids/industrie 10
andere 77

12 Vermoedelijke oorzaak buitenbrand

brandstichting 1
vandalisme 2
spelen met vuur door kinderen 3
atbranden van bermen/verbanden van afval 4
ongeluk, aanrijding 5
andere 77
onbekend 88

13a Waren er slachtoffers

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 14a

13b Slachtoffers

doden gewonden (transport ziekenhuis e.d.)	aantal personen	
	brandweer	burgers

14a Zijn er reddingen gedaan

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 17a

14b Geredde personen

door de brandweer door anderen	aantal personen	
	brandweer	burgers

15a Was de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen van invloed op de (brand)bestrijding

ja 1
nee 2

15b Stof

GI-nummer VN-nummer Hoeveelheid in liter/kilogram	I	II

16a Was bij de brand sprake van milieubelastende effecten

ja 1
nee 2

16b Welke specifieke milieubeschermdende maatregelen zijn door de brandweer genomen

t.a.v. oppervlaktewater/riool door:
opvang buswater 1
opvang uitstromende stoffen 2
verdunden, neutraliseren 3
t.a.v. bodemverontreiniging door:
afvoer verbrande resten 4
t.a.v. luchtverontreiniging door:
meten van gasconcentraties 5
geen 6
andere maatregelen 77

16c Waren deze milieumaatregelen effectief

ja 1
nee 2
godelooflijk 3
onbekend 88

17a Zijn er bluspogingen gedaan of beperkende maatregelen genomen voor aankomst brandweer

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 18a

17b Gedaan met

kleine blusmiddelen-haspel	1
-anders	2
automatische blusinstallatie -sprinkler	3
-anders	4
automatische koelinstallatie	5
andere	77
onbekend	88

17c Is deze (blus)poging geslaagd

ja	1
nee	2

18a Door de brandweer gewerkt met

Aantal	
stralen hoge druk	☐
stralen lage druk	☐
waterkanon	☐

18b Geschatte hoeveelheid gebruikt water in m³

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

▲ 19 Indien buitenbrand: > EINDE

20a Wat was de hoofdfunctie van het gebouw

woongebouw	1
gevangenis, politiecel	2
logiesgebouw	3
kantoorgebouw	4
onderwijs	5
gezondheidszorg	6
industrie, landbouw, veeteelt	7
stationsgebouw	8
bijeenkomstgebouw (winkel, uitgaan e.d.)	9
in aanbouw zijnd/algehele renovatie	10
leegstaand	11
bestemd voor de sloop	12
anders	77
onbekend	88

20b Nadere omschrijving van het brandobject (zie toel.)

<input type="text"/>

20c Geschat bouwjaar brandobject

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

20d Aantal bouwlagen van het brandobject

☐	☐
--------------------------	--------------------------

20e Bouwlaag waarop brand uitbrak

☐	☐
--------------------------	--------------------------

20f Geschatte leeftijd hoofdgebouwer

(uitsluitend voor woonhuizen)

☐	☐
--------------------------	--------------------------

21a Vermoedelijke plaats van ontstaan

woning	ja	1
andere bestemming	nee	2

21b Nadere aanduiding plaats van ontstaan

keuken, kantine	1
woonkamer, werkplaats	2
slaapkamer, privé-gedeelte	3
gang, hal, trappenhuis, garderobe	4
meterkast, schakelkast, transformatorinstallatie	5
ketelruimte, machinekamer, verwarmingsinstallatie	6
berging, opslagruimte, voorraadzolder of kelder	7
administratie- en/of kantoordeelte	8
gastenverblijf, klasiokaal, danszaal, aula e.d.	9
binnen het gebouw zonder nadere aanduiding	10
vuilcontainer, afvallemmer, stortkoker	11
schuur of berging aan huis	12
garage	13
anders	77
onbekend	88

22 Vermoedelijke hoofdoorzaak brand

Kies hieronder één der vetgedrukte hoofdoorzaken en specificer deze nader

brandstichting 1

fraude/verdoezelen misdrijf	1
vandalisme	2
anders	77
onbekend	88

spelen met vuur 2

aanstekker	11
anders	77
onbekend	88

roken 3

in bed	21
in zitmeubel	22
peuk in afvalbak	23
anders	77
onbekend	88

brandgevaarlijke werkzaamheden 4

ook soort werkzaamheden invullen

verf afbranden	31
verf spuiten	32
dakdekkerswerk	33
tassen, snijden, solderen	34
anders	77
onbekend	88

soort werkzaamheden

beroepsmatig	1
doe het zelf	2

defect/verkeerd gebruik van apparaat/product 5

ook apparaat/product invullen

constructiefout/defect	41
slecht onderhoud/vervuiling	42
geen toezicht/onvoorzichtigheid/ ondeskundigheid	43
anders	77
onbekend	88

apparaat/product

kook/braadpan (vlam in de pan)	1
gasgestookte verwarmingsapparatuur, vaat opgesteeld	2
gas/vloeistof gestookte verwarmingsapparatuur, mobiel	3
vaste brandstof gestookte verwarmingsapparatuur	4
(verouderde) leidingen	5
(losse) gelimproviseerde leidingen	6
daken	7
friteuse	8
fondouen/gourmetten enz.	9
kookplaat	10
koffiezetapparaat	11
magnetron	12
tv-toestel	13
audio/video app. (excl. tv)	14
koel/vriesapparatuur	15
wasautomaten/droogtrommel	16
straalkachel/ventilatorkachel	17
strijkijzer	18
loopplank	19
anders	77

brand/zelfverlating 6

hoof	51
milieubox	52
anders	77
onbekend	88

vuurwerk 7

anders	77
onbekend	88

23 Aanwezigheid en effect preventie en preparatie voor zover van toepassing op het verloop van de brand

		aanwezig		juist uit-gevoerd		effectief	
		ja	nee	ja	nee	ja	nee
brandcompartmentering	1	2	1	2	1	2	
rookcompartmentering	1	2	1	2	1	2	
zelfsluitende deuren (naar trappenhuis)	1	2	1	2	1	2	
brandveilige vluchtweg	1	2	1	2	1	2	
brandmeldinstallatie: - gedeeltelijke bewaking	1	2	1	2	1	2	
- totale bewaking	1	2	1	2	1	2	
ontsmalaminstallatie	1	2	1	2	1	2	
droge stijgleiding	1	2	1	2	1	2	
brandweerlfilt	1	2	1	2	1	2	
interne organisatie bij brand	1	2	1	2	1	2	
Rook Warmte Afvoerininstallatie/ overtruksinstallatie	1	2	1	2	1	2	

24a Omvang van de brand

	stadium	bij neding	bij aankomst	maximale brandweer omvang		
					beperkt tot:	
					voorwerp ontstaan	1
ontstansruimte	2	2	2			
brandcompartment ontstaan	3	3	3			
gebouw	4	4	4			
uitbreiding naar belending	5	5	5			

24b Geschat oppervlak maximale omvang in m²

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

25a Is "salvage" ingeschakeld?

ja	1
nee	2

25b Waren deze maatregelen effectief

ja	1
nee	2

26 Categorie brand

kleine brand	1	> EINDE
middel brand	2	
(zeer) grote brand	3	

Opmerkingen

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>

Gezien d.d.

<input type="text"/>

Commandant van de brandweer:

<input type="text"/>

D Enquêteformulier hulpverlening

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarneming en statistiekproductie bedrijven Voorburg
Postbus 4000, 2270 JM Voorburg
Telefoon (045) 570 64 00 Fax (070) 337 59 79 E-mail ldvrv@cbs.nl

Uitrukgemeente _____
 Kazernummer _____
 Melddatum _____
 Volgnummer _____

1 Datum alarm/inruk

1a Alarmdatum dag mnd jaar
 1b Datum inruk laatste voertuig

2 Adresgegevens/hulpverlening

02a Straat en nummer _____
 02b Postcode
 02c Spoed hulpverlening ja 1
 nee 2
 02d Hulpverleningsgemeente: _____

3 Inzet binnen het verzorgingsgebied

ja 1
 nee 2

4 Tijdstip

	1e uitruk	2e uitruk	3e uitruk
	uur min.	uur min.	uur min.
melding			
alarmering			
uitgerukt			
aankomst			
ingerukt			
terug kazerne			

5 Gemeld door

gebruiker 1
 buren, omwonenden, voorbijgangers . . . 2
 politie 3
 GG en GD / C.P.A. 4
 anders 77
 onbekend 88

6a Uitrust / inzet materieel

	Uitruk	Inzet
tankautospuit		
hulpverleningswagen I		
hulpverleningswagen II / III		
autoladder		
hoogwerker		
dienstauto (OvD)		
verbindings/commandowagen		
duikwagen		
ander materieel		
totaal materieel		

6b Uitrust / inzet personeel

	Uitruk	Inzet
beroeps		
vrijwillig		
bedrijfsbrandweer		
totaal personeel		

⚠ Indien uw (korpora/kazerna)beveelvoerder bij deze hulpverlening niet de leiding had ➤ EINDE
 Wel verder invullen bij assistentie aan ambulance en/of andere diensten

BRANDWEERSTATISTIEK RZ2504

HULPVERLENING

De grijs gearceerde antwoordvlakken zijn voor het CBS niet langer relevant

Opgemaakt door _____
 Bevelvoerder _____
 Telefoon _____ tst. _____

7 Melding zonder dat er reden was voor hulpverlening

ja 1 ➤ EINDE
 nee 2

8 Informatie politie

08a Is de politie ter plaatse geweest? ja 1
 nee 2
 08b Heeft de politie getracht hulp ja 1
 te verlenen nee 2

9a Object waarvan of waarin hulp verleend is

gebouwen ja 1
 geen gebouwen nee 2 ➤ VERDER VR. 09c

9b Nadere specificatie gebouwen

woongebouwen	1
gebouwen in de chemische industrie	2
gebouwen overige industrie	3
(ambachtelijke) werkplaatsen	4
winkels	5
onderwijsgebouwen	6
zieken-, bejaarden-, verzorgingshuis	7
horecabedrijven	8
andere	77
onbekend	88

➤ VERDER VR. 10a

9c Nadere specificatie geen gebouwen

woonschip	21
wagen, straten, terreinen, bermen, open terrein (geen opslagterrein)	22
personenauto	23
vrachtauto	24
tankauto	25
andere motorvoertuigen	26
spoorwagon	27
spoorketelwagon	28
overige treinstellen (locomotief e.d.)	29
schepen binnenvaart beroepsvaart	30
recreatievaart	31
zeevaart	32
opslagterrein chemische industrie	33
overige industrie	34
water	35
andere	77
onbekend	88

10a Was de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen van invloed op de hulpverlening

ja 1
 nee 2

10b Stof

	I	II
GI-nummer		
VN-nummer		
Hoeveelheid in liter/kg		

11 Hoe/wat was de situatie ter plekke (max. 5 codes)

te water geraakt	1
beknelling of vastzitten	2
insluiting (liften)	3
buitensluiting	4
vervuiling wegdek	5
blokking van de rijbaan	6
watervlaspast	7
stormschade	8
dieren in nood	9
andere situatie	77
onbekend	88

12 Welke werkzaamheden werden door de brandweer verricht (max. 6 codes)

geen of geen hulp meer nodig	1
bevrijden of redden van personen	2
bergen of verwijderen van auto e.d.	3
reinen van wegen of terreinen	4
openen van deuren	5
bestrijden van watervlaspast	6
bestrijden van stormschade	7
bevrijden van dieren	8
bergen van een lijk	9
andere werkzaamheden	77
onbekend	88

13a Was bij de hulpverlening sprake van milieubelastende effecten

ja	1
nee	2 > VERDER VR. 14a

13b Welke specifieke milieubeschermdende maatregelen zijn door de brandweer genomen

t.a.v. oppervlaktewater/riool door: afdichten/opvang uitstromende stoffen ..	1
verdunnen, neutraliseren	2
t.a.v. bodemverontreiniging door afvoer stoffen	3
t.a.v. luchtverontreiniging door: meten van gasconcentraties	4
afdekken	5
geen	6
andere maatregelen	77

13c Waren deze milieumaatregelen effectief

ja	1
nee	2
gedeeltelijk	3
onbekend	88

14a Waren er bij de hulpverlening personen betrokken

ja	1
nee	2 > EINDE

14b Doden naar oorzaak

(Per dode één oorzaak)

	aantal personen		w.v. bij aankomst
	brandweer	burgers	burgers
beknelling	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
verdrinking/verstikking	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
anders/onbekend	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

14c Gewonden naar voornaamste letsel

(Per gewonde één letsel)
(Brandweerlieden: dienst gestaakt; overigen: transport ziekenhuis e.d.)

	aantal personen		w.v. bij aankomst
	brandweer	burgers	burgers
bruiken/kneuzingen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
snijwonden	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
bedwelmden	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ander/onbekend letsel	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

14d Ongedeerd gebleven betrokken personen

<input type="text"/>

14e Uitgevoerde reddingen

	aantal geredde personen	
	brandweer	burgers
door de brandweer	<input type="text"/>	<input type="text"/>
door anderen	<input type="text"/>	<input type="text"/>

14f Verleende eerste hulp

	aantal personen aan wie eerste hulp is verleend	
	brandweer	burgers
door de brandweer	<input type="text"/>	<input type="text"/>
door de ambulance of arts	<input type="text"/>	<input type="text"/>
door anderen	<input type="text"/>	<input type="text"/>

14g Vermoedelijke tijd tussen aankomst brandweer en afvoer slachtoffer(s) c.q. redding

minder dan 5 minuten	1
5 tot 15 minuten	2
15 tot 30 minuten	3
30 tot 60 minuten	4
60 minuten of meer	5

15 Vermoedelijke tijd tussen tijdstip incident en melding

minder dan 5 minuten	1
5 tot 15 minuten	2
15 tot 30 minuten	3
30 tot 60 minuten	4
60 minuten of meer	5

Opmerkingen

Gezien d.d.

Commandant van de brandweer:

E Enquêteformulier personeel

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarneming en statistiekproductie bedrijven Den Haag
Postbus 24500, 2490 HA Den Haag

Telefoon: (045) 570 64 00 Fax: (070) 337 59 93 E-mail: contactcenter@cbs.nl

RZ3282

Brandweerstatistiek

2010

Personeel van de brandweer

Sleutel

Gaarne terugzenden voor
in bijgevoegde portvrije retourenvelop.
Wilt u controleren of de code in het venster
zichtbaar is?

Alle opgaven betreffen 1 januari 2010

1. Brandweerpersoneel, werkzaam in hun rang, naar rangniveau ¹⁾ (in werkzame personen)

	Hoger ¹⁾	Middelbaar ¹⁾	Lager ¹⁾
Beroeps ²⁾	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w.v. mannen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
vrouwen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Vrijwillig ³⁾	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w.v. mannen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
vrouwen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Vacatures, openstaand op 1 januari 2010	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. Overig personeel, werkzaam voor de brandweer, naar opleidingsniveau ⁴⁾ (in werkzame personen)

	Hbo/Wo	Mbo	Lbo
Personeel voor pro-actie/preventie	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Overig personeel	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Uitrukposten, geleid door een bevelvoerder, bij uw korps?

Aantal uitrukposten

Ingevuld door:

Naam: Telefoon:

E-mail-adres:

Voetnoten

- ¹⁾ Rangniveau (bij uitoefening): de verdeling is gebaseerd op het Besluit brandweerpersoneel, gepubliceerd in het Staatsblad 1991, nr. 276. **Hoger:** (Asp.-officier + Adj. Hoofdbrandmeester en hoger), **Middelbaar:** (Asp.-onderofficier, Onderbrandmeester, Brandmeester), **Lager:** (Asp.-brandwacht, Brandwacht t/m Hoofdbrandwacht).
- ²⁾ Eigen personeel dat één of meer brandweertaken als hoofdberoep uitoefent.
- ³⁾ Personen, die zich vrijwillig ter beschikking hebben gesteld om bij de brandweer werkzaam te zijn, zonder daarvan een hoofdberoep te maken.
- ⁴⁾ Dit heeft alleen betrekking op personeel dat nog niet eerder genoemd is onder vraag 1.

RZ3282

Auteursvermelding

Reguliere teksten, staten, tabellen en grafieken

R.P.C. Baak
D. Boer
drs. R. Kleingeld
W.T. Vissers

Met dank aan

G. Batenburg
C.H. van den Berg
A.J. Bouwens Kila
C.M.E. Hijstek
J. Hoogenboezem
R.R. de Hoogh
F.A.M. Kerkvliet
N.M. Koppers
P.J. Spaans
De gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen

Eindredactie

drs. V.S. Lalta

